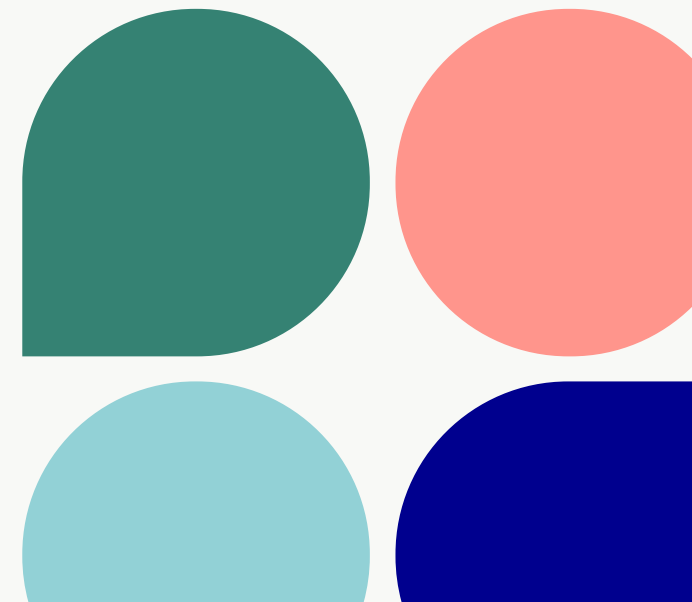

Väestökysely kirjastojen yhteiskunnallisesta roolista 2025

19.11.2025 / Bondata

Yleistä tutkimuksesta

- Aluehallintovirastojen tilaaman väestökyselyn teemana on yleisten kirjastojen koettu merkitys ja hyödyt sekä kansalaisten kirjastoihin kohdistamat odotukset ja arvot. Kysely liittyy kirjastojen yhteiskunnalliseen tehtävään ja sen tuloksia hyödynnetään mm. kehittämisavustusten suuntaamisessa ja kirjastopalvelujen arvioinnissa
- Kysely toteutettiin paneelitiedonkeruuna ja puhelinhaastatteluin syys-lokakuussa 2025.
- Tutkimus perustuu 2 007 vastaukseen, joista 1918 kpl paneelistä ja 89 kpl puhelinhaastatteluin.
- Tutkimuksen virhemarginaali on 2,2 %.
- Kohderyhmän muodostivat 18-99-vuotiaat suomalaiset alueen, iän ja sukupuolen mukaan edustavasti. Vastaajaksi pääsivät yhtä lailla kirjastojen käyttäjät kuin sellaisetkin, jotka eivät asioi kirjastoissa.

Tulkintaohjeet

- Kunkin tuloksen otsikon alla on maininta, jos kysymys on osoitettu vain tietylle ryhmälle. Kysymys on voitu esittää esimerkiksi vain kirjaston palveluja käyttäville, kirjoja ja/tai lehtiä lukeville jne. Jos mainintaa ei ole, on kysymys osoitettu kaikille.
- Kuvien aluksi on kysymys muotoiltuna siinä muodossa kuin se on esitetty vastaajalle sekä ko. kysymykseen vastanneiden vastausmäärä (harmaalla pohjalla). Kysymyksen alla on esitetty annettujen vastausvaihtoehtojen prosentuaaliset osuudet tai keskiarvot. Kysymyksissä on ollut myös en osaa sanoa -vaihtoehto, jota ei raportoida osana keskiarvoja.
- Osassa kysymyksistä on esitetty relevantteja taustamuuttujavertailuja taulukkomuodossa (esim. ikä, sukupuoli, koulutustaso), eli miten eri taustamuuttujaryhmät kokevat ko. asian. Vertailut on esitetty pääkuvan mukaisesti joko prosentuaalisina osuuksina tai keskiarvoina.
- Keskiarvot arvioivat kysymysten tärkeyttä, mielikuvia tai tyytyväisyyttä. Ne ilmoitetaan asteikolla 1-5, jossa 1 on ollut vaihtoehtoista negatiivisin (esim. ei lainkaan tärkeää, erittäin huonosti) ja vaihtoehto 5 positiivisin (esim. erittäin tärkeää, erittäin hyvin). Keskiarvokysymysten asteikko on esitetty graafin alla.
 - Yli 4,0 keskiarvot osoittavat vahvaa myönteistä näkemystä tai tyytyväisyyttä aiheeseen.
 - 3,0-3,9 viittaavat kohtalaiseen arvioon, mikä voi tarkoittaa, että aiheessa on kehitettävää tai erilaisia näkemyksiä.
 - Alle 3,0 tulokset viestivät siitä, että alueella on parantamisen mahdollisuuksia tai että kysymys koetaan haastavaksi (esim. tietoisuuden puute, eriävät tarpeet).
- Segmentoinnissa samankaltaisesti vastaavat on ryhmitelty omiksi ryhmikseen. Segmentit muodostettiin kirjaston ja sen tilojen käyttöiheyden, sekä kirjastopalveluiden tärkeyden arvioiden perusteella. Segmenteistä on esitetty vertailu sekä lisäksi kunkin segmentin kuvaus ja erottuvat piirteet omina dioinaan.

[illegible]

Keskeiset tulokset

55 %

vastaajista käyttää kirjaston palveluja tai viettää aikaa kirjaston tiloissa vähintään kuukausittain.

87 %

kokee tavallisesti käyttämänsä kirjaston palvelujen vastaavan melko tai erittäin hyvin omaan tarpeeseensa.

41 %

lukee lehtiä päivittäin, lisäksi 4 % kuuntelee lehtiä päivittäin.

46 %

käyttää kirjojen lukemiseen tai kuunteluun jotakin maksullista kanavaa kirjastojen lisäksi tai sijaan.

54 %

maksullisia palveluita käyttäneistä ei koe sen vähentäneen kirjastossa asiointia.

24 %

lukee kirjoja päivittäin, lisäksi 10 % kuuntelee kirjoja päivittäin.

● Tärkeintä kirjastopalveluissa:

1. Kirjaston sijainti (4,4 /5)
2. Aineiston löydettävyys (4,3)
3. Kokoelman laajuus (4,2)
4. Aukioloajat (4,2)

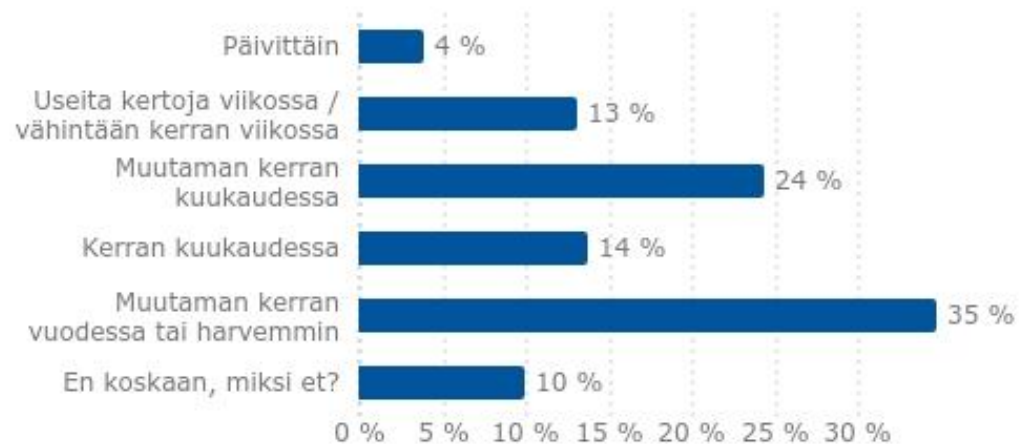
● Kirjaston koetaan edistävän parhaiten:

1. Tasavertainen pääsy informaatioon kaikille (4,3 /5)
2. Lukutaitojen edistäminen (4,3)
3. Kulttuuriperinnön säilyttäminen (4,1)

[illegible]

Kirjaston palvelujen käyttötiheys

Kuinka usein käytät kirjaston palveluja tai vietät aikaa kirjaston tiloissa? 2 007

Kirjaston palvelujen käyttötiheys

IKÄRYHMÄN MUKAAN	18-24 vuotta	25-34 vuotta	35-44 vuotta	45-54 vuotta	55-64 vuotta	65-74 vuotta	75 vuotta tai yli
Päivittäin	16 %	6 %	4 %	2 %	2 %	1 %	2 %
Useita kertoja viikossa / vähintään kerran viikossa	22 %	15 %	15 %	11 %	11 %	11 %	10 %
Muutaman kerran kuukaudessa	22 %	26 %	31 %	23 %	25 %	25 %	17 %
Kerran kuukaudessa	8 %	13 %	14 %	16 %	15 %	16 %	13 %
Muutaman kerran vuodessa tai harvemmin	28 %	34 %	29 %	38 %	38 %	39 %	35 %
En koskaan, miksi et?	5 %	7 %	7 %	11 %	9 %	9 %	24 %

KOULUTUSTASON MUKAAN	Perus-/keski-/kansalaiskoulu	Ammatti-/tekninen-/kauppakoulu	Lukio	Opistoaste	Ammatti-korkea-koulu	Yliopisto / muu korkea-koulu
Päivittäin	5 %	3 %	5 %	2 %	5 %	5 %
Useita kertoja viikossa / vähintään kerran viikossa	10 %	8 %	18 %	14 %	12 %	20 %
Muutaman kerran kuukaudessa	16 %	25 %	23 %	21 %	29 %	28 %
Kerran kuukaudessa	7 %	14 %	15 %	11 %	18 %	16 %
Muutaman kerran vuodessa tai harvemmin	41 %	36 %	37 %	40 %	31 %	27 %
En koskaan, miksi et?	21 %	14 %	3 %	12 %	5 %	4 %

TALOUDEN MUODON MUKAAN	Aikuis-talous, ei lapsia	Aikuis-talous, yli 18-vuotiaita lapsia	Lapsiperhe 7-18 vuotiaita lapsia	Lapsiperhe , alle 7-vuotiaita lapsia
Päivittäin	3 %	8 %	5 %	7 %
Useita kertoja viikossa / vähintään kerran viikossa	12 %	8 %	16 %	29 %
Muutaman kerran kuukaudessa	23 %	18 %	32 %	27 %
Kerran kuukaudessa	13 %	14 %	16 %	12 %
Muutaman kerran vuodessa tai harvemmin	37 %	41 %	26 %	23 %
En koskaan, miksi et?	12 %	11 %	5 %	2 %

Syyt olla käyttämättä kirjaston palveluja

Kysytty vastaajilta, jotka eivät käytä koskaan kirjaston palveluja tai vietä aikaa kirjaston tiloissa (n=152).

Vastauksissa esiintyviä teemoja:

- **Etäisyys ja liikkumisvaikeudet:** Monet vastaajat mainitsevat, että kirjasto on liian kaukana tai heillä on liikkumisvaikeuksia, jotka estävät heitä pääsemästä kirjastoon
- **Ikä ja terveys:** Useat vastaajat mainitsevat iän ja terveysongelmat syinä, miksi he eivät käytä kirjaston palveluja. He kokevat, että ikä ja siihen liittyvät vaivat estävät heitä käymästä kirjastossa.
- **Kiinnostuksen puute:** Jotkut vastaajat eivät ole kiinnostuneita lukemisesta tai kirjaston palveluista. He mainitsevat, että he eivät lue kirjoja tai eivät koe tarvetta

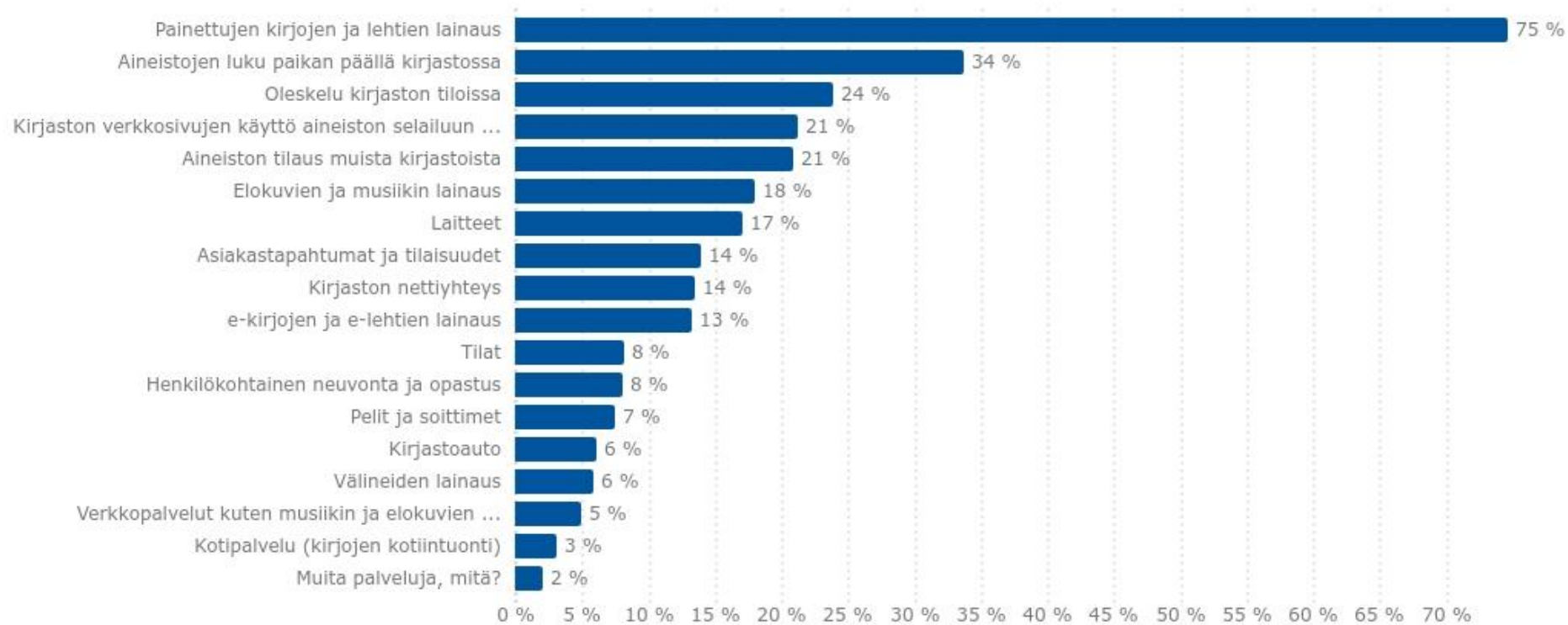
käyttää kirjaston palveluja.

- **Ajan puute:** Useat vastaajat mainitsevat, että heillä ei ole aikaa lukea kirjoja tai käydä kirjastossa. He ovat kiireisiä muiden asioiden parissa.
- **Vaihtoehtoiset lukutavat:** Monet vastaajat käyttävät muita tapoja hankkia ja lukea kirjoja, kuten äänikirjoja, e-kirjoja tai ostavat kirjoja omaksi. He kokevat, että nämä vaihtoehdot ovat heille kätevämpiä.
- **Muut syyt:** Joillakin vastaajilla on muita syitä, kuten se, että heillä on jo tarpeeksi kirjoja kotona, he eivät pidä kirjaston suosituksista tai he pelkäävät unohtavansa palauttaa lainatut kirjat.

Käytetyt kirjaston palvelut

Kysytty vastaajilta, jotka käyttävät kirjaston palveluita tai viettävät aikaa kirjaston tiloissa.

Mitä kirjaston palveluja käytät? 1 801

Käytetyt kirjaston palvelut

Kysytty vastaajilta, jotka käyttävät kirjaston palveluita tai viettävät aikaa kirjaston tiloissa.

IKÄRYHMÄN MUKAAN	18-24 vuotta	25-34 vuotta	35-44 vuotta	45-54 vuotta	55-64 vuotta	65-74 vuotta	75 vuotta tai yli
Aineistojen luku paikan päällä kirjastossa (esim. lehdet)	17 %	29 %	29 %	35 %	39 %	44 %	40 %
Aineiston tilaus muista kirjastoista	17 %	22 %	23 %	25 %	21 %	21 %	13 %
Asiakastapahtumat ja tilaisuudet (esim. satutunnit, lukupiirit, luennot)	8 %	19 %	15 %	10 %	11 %	14 %	21 %
e-kirjojen ja e-lehtien lainaus	22 %	19 %	14 %	14 %	12 %	8 %	4 %
Elokuvien ja musiikin lainaus	25 %	18 %	28 %	22 %	14 %	10 %	8 %
Henkilökohtainen neuvonta ja opastus	5 %	6 %	9 %	7 %	8 %	9 %	12 %
Kirjastoauto	11 %	10 %	7 %	6 %	4 %	2 %	4 %
Kirjaston nettiyhteys	19 %	14 %	16 %	11 %	14 %	12 %	8 %
Kirjaston verkkosivujen käyttö aineiston selailuun ja varaamiseen	18 %	23 %	26 %	22 %	20 %	24 %	12 %
Kotipalvelu (kirjojen kotiintuonti)	7 %	7 %	2 %	3 %	2 %	1 %	1 %
Laitteet (esim. tietokoneet, skannerit, tulostimet)	17 %	19 %	21 %	22 %	17 %	10 %	13 %
Muita palveluja, mitä?	0 %	1 %	1 %	3 %	3 %	4 %	2 %
Oleskelu kirjaston tiloissa	35 %	30 %	26 %	24 %	20 %	17 %	17 %
Painettujen kirjojen ja lehtien lainaus	67 %	73 %	77 %	76 %	75 %	76 %	77 %
Pelit ja soittimet	17 %	14 %	12 %	5 %	2 %	1 %	2 %
Tilat (esim. peli-, kokous- tai työtila)	15 %	14 %	10 %	7 %	5 %	2 %	6 %
Välineiden lainaus (esim. läppärit, tabletit, liikuntavälineet, työkalut)	6 %	8 %	9 %	7 %	5 %	2 %	4 %
Verkkopalvelut kuten musiikin ja elokuvien striimauspalvelut	11 %	9 %	6 %	5 %	3 %	0 %	1 %

Käytetyt kirjaston palvelut

Kysytty vastaajilta, jotka käyttävät kirjaston palveluita tai viettävät aikaa kirjaston tiloissa.

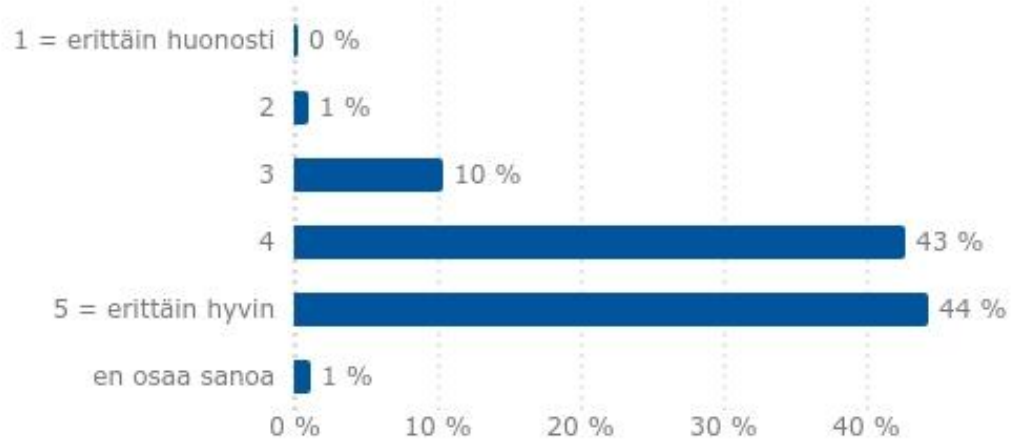
TALOUDEN MUODON MUKAAN	Aikuistalous, ei lapsia	Aikuistalous, yli 18-vuotiaita lapsia	Lapsiperhe 7-18 vuotiaita lapsia	Lapsiperhe, alle 7-vuotiaita lapsia	SUKUPUOLEN MUKAAN	Mies	Nainen
Aineistojen luku paikan päällä kirjastossa (esim. lehdet)	35 %	33 %	30 %	29 %	Aineistojen luku paikan päällä kirjastossa (esim. lehdet)	33 %	34 %
Aineiston tilaus muista kirjastoista	19 %	18 %	26 %	27 %	Aineiston tilaus muista kirjastoista	16 %	26 %
Asiakastapahtumat ja tilaisuudet (esim. satutunnit, lukupiirit, luennot)	13 %	9 %	15 %	25 %	Asiakastapahtumat ja tilaisuudet (esim. satutunnit, lukupiirit, luennot)	10 %	18 %
e-kirjojen ja e-lehtien lainaus	11 %	14 %	14 %	26 %	e-kirjojen ja e-lehtien lainaus	13 %	13 %
Elokuvien ja musiikin lainaus	16 %	18 %	23 %	23 %	Elokuvien ja musiikin lainaus	22 %	14 %
Henkilökohtainen neuvonta ja opastus	8 %	3 %	9 %	10 %	Henkilökohtainen neuvonta ja opastus	6 %	10 %
Kirjastoauto	5 %	6 %	5 %	20 %	Kirjastoauto	6 %	7 %
Kirjaston nettiyhteys	13 %	18 %	15 %	14 %	Kirjaston nettiyhteys	15 %	12 %
Kirjaston verkkosivujen käyttö aineiston selailuun ja varaamiseen	21 %	11 %	23 %	27 %	Kirjaston verkkosivujen käyttö aineiston selailuun ja varaamiseen	17 %	26 %
Kotipalvelu (kirjojen kotiintuonti)	3 %	2 %	3 %	8 %	Kotipalvelu (kirjojen kotiintuonti)	4 %	3 %
Laitteet (esim. tietokoneet, skannerit, tulostimet)	18 %	10 %	17 %	13 %	Laitteet (esim. tietokoneet, skannerit, tulostimet)	17 %	17 %
Muita palveluja, mitä?	2 %	3 %	1 %	1 %	Muita palveluja, mitä?	3 %	2 %
Oleskelu kirjaston tiloissa	23 %	20 %	26 %	32 %	Oleskelu kirjaston tiloissa	22 %	26 %
Painettujen kirjojen ja lehtien lainaus	74 %	64 %	83 %	69 %	Painettujen kirjojen ja lehtien lainaus	69 %	80 %
Pelit ja soittimet	6 %	8 %	11 %	15 %	Pelit ja soittimet	11 %	5 %
Tilat (esim. peli-, kokous- tai työtila)	8 %	4 %	8 %	18 %	Tilat (esim. peli-, kokous- tai työtila)	9 %	7 %
Välineiden lainaus (esim. läppärit, tabletit, liikuntavälineet, työkalut)	5 %	2 %	8 %	14 %	Välineiden lainaus (esim. läppärit, tabletit, liikuntavälineet, työkalut)	6 %	6 %
Verkkopalvelut kuten musiikin ja elokuvien striimauspalvelut	4 %	8 %	5 %	10 %	Verkkopalvelut kuten musiikin ja elokuvien striimauspalvelut	6 %	4 %

Käytetyn kirjaston palvelun vastaavuus tarpeisiin

Kysytty vastaajilta, jotka käyttävät kirjaston palveluita tai viettävät aikaa kirjaston tiloissa.

Kuinka hyvin tavallisesti käyttämäsi kirjaston palvelut
vastaavat tarvettasi? 1 664

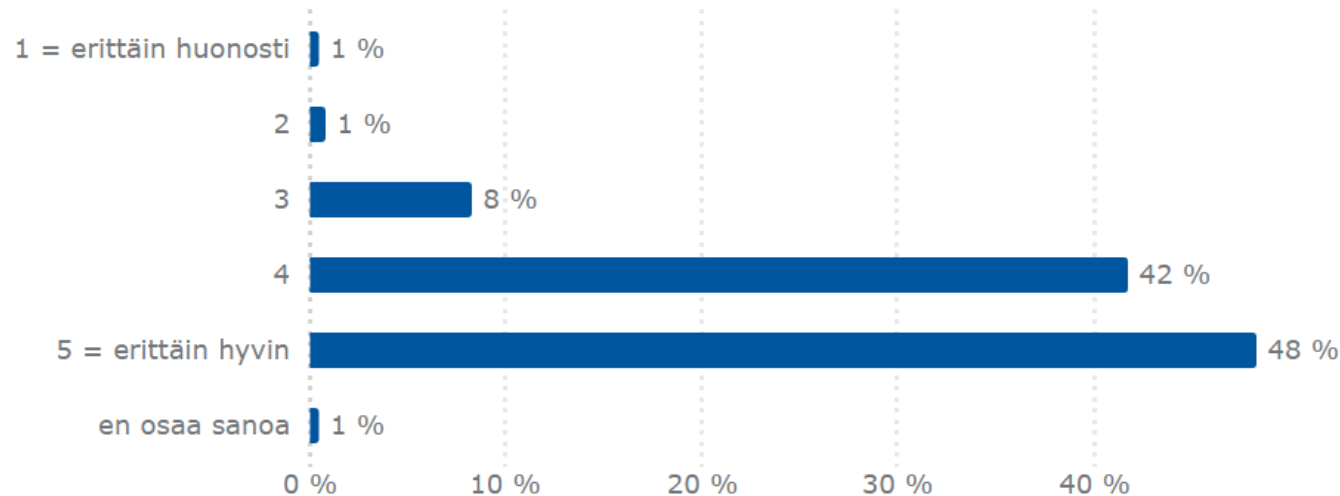
Käytetyn kirjaston palvelun vastaavuus tarpeisiin lapsiperheillä

Kysytty vastaajilta, jotka käyttävät kirjaston palveluita tai viettävät aikaa kirjaston tiloissa.

Tulos rajattu lapsiperheisiin.

Kuinka hyvin tavallisesti käyttämäsi kirjaston palvelut vastaavat tarvettasi?

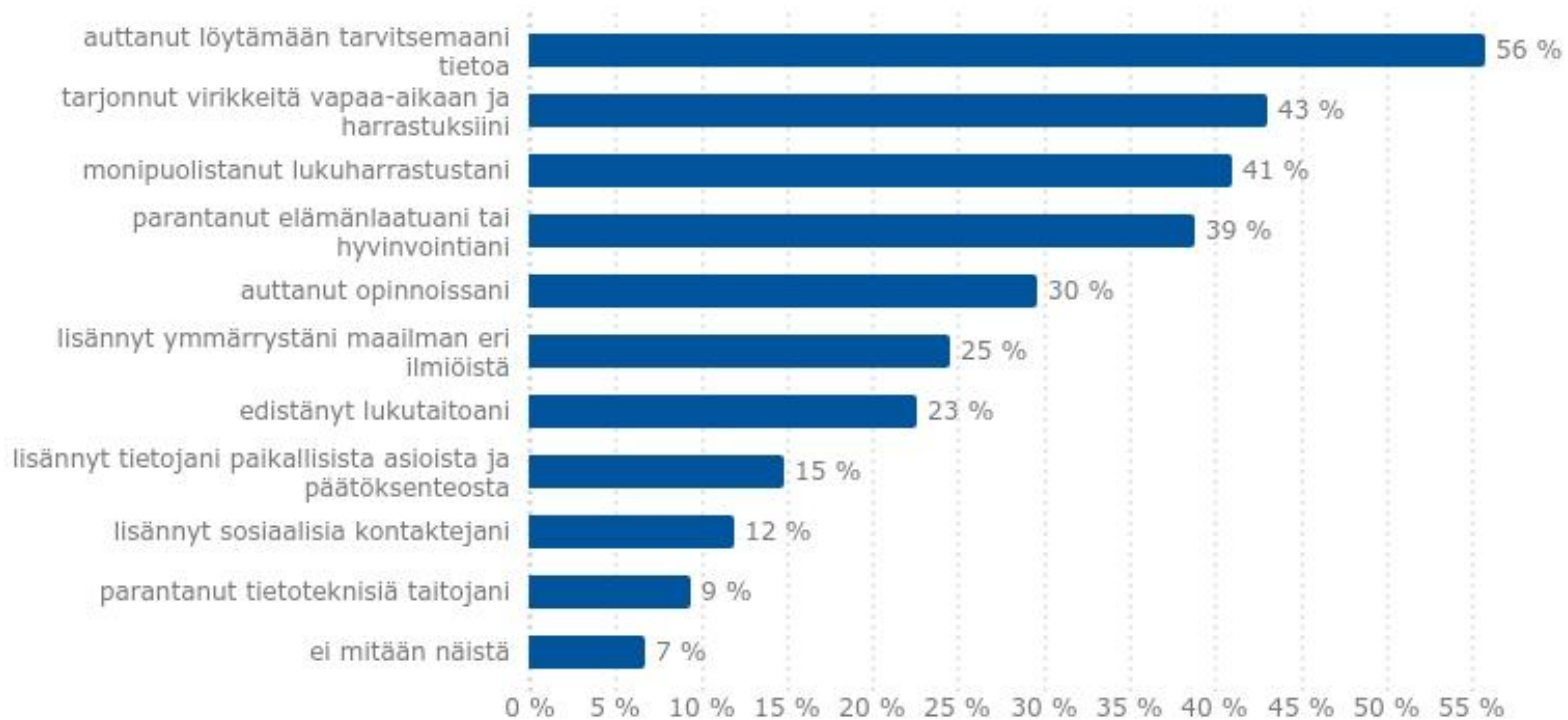
398

Kirjaston palvelujen koetut hyödyt

Kysytty vastaajilta, jotka käyttävät kirjaston palveluita tai viettävät aikaa kirjaston tiloissa.

Koen, että kirjasto on... 1 798

Kirjaston palvelujen koetut hyödyt

Kysytty vastaajilta, jotka käyttävät kirjaston palveluita tai viettävät aikaa kirjaston tiloissa.

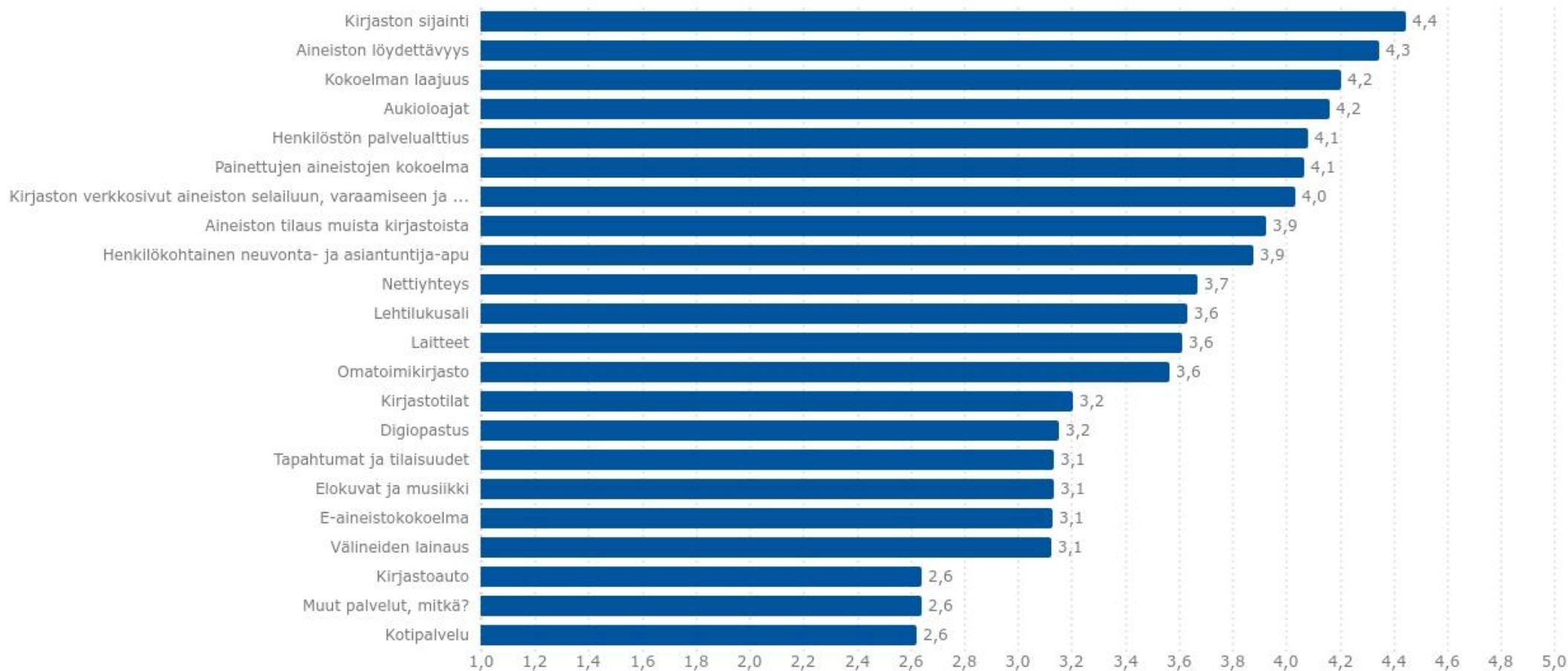
IKÄRYHMÄN MUKAAN	18-24 vuotta	25-34 vuotta	35-44 vuotta	45-54 vuotta	55-64 vuotta	65-74 vuotta	75 vuotta tai yli
auttanut löytämään tarvitsemaani tietoa	47 %	53 %	60 %	59 %	61 %	54 %	51 %
auttanut opinnoissani	53 %	46 %	32 %	36 %	19 %	14 %	9 %
edistänyt lukutaitoani	36 %	33 %	25 %	22 %	18 %	15 %	10 %
ei mitään näistä	2 %	8 %	8 %	6 %	5 %	9 %	8 %
lisännyt sosiaalisia kontaktejani	11 %	14 %	7 %	11 %	12 %	12 %	20 %
lisännyt tietojani paikallisista asioista ja päätöksenteosta	14 %	13 %	10 %	15 %	12 %	21 %	22 %
lisännyt ymmärrystäni maailman eri ilmiöistä	21 %	26 %	24 %	25 %	25 %	27 %	22 %
monipuolistanut lukuharrastustani	25 %	39 %	42 %	39 %	44 %	52 %	39 %
parantanut elämänlaatuani tai hyvinvointiani	36 %	32 %	39 %	39 %	37 %	42 %	49 %
parantanut tietoteknisiä taitojani	11 %	9 %	7 %	7 %	10 %	9 %	16 %
tarjonnut virikkeitä vapaa-aikaan ja harrastuksiini	35 %	44 %	46 %	46 %	41 %	48 %	37 %

Kirjaston palvelujen koetut hyödyt

Kysytty vastaajilta, jotka käyttävät kirjaston palveluita tai viettävät aikaa kirjaston tiloissa.

KOULUTUSTASON MUKAAN	Perus-/keski- /kansa- /kansalaiskoulu	Ammatti- /tekninen- /kauppakoulu	Lukio	Opistoaste	Ammattikorkea koulu	Yliopisto / muu korkeakoulu
auttanut löytämään tarvitsemaani tietoa	41 %	57 %	53 %	52 %	63 %	60 %
auttanut opinnoissani	12 %	21 %	36 %	24 %	42 %	40 %
edistänyt lukutaitoani	16 %	20 %	25 %	19 %	26 %	28 %
ei mitään näistä	13 %	9 %	4 %	5 %	4 %	6 %
lisännyt sosiaalisia kontaktejani	18 %	12 %	10 %	10 %	11 %	11 %
lisännyt tietojani paikallisista asioista ja päätöksenteosta	14 %	13 %	14 %	16 %	18 %	16 %
lisännyt ymmärrystäni maailman eri ilmiöistä	15 %	20 %	24 %	28 %	29 %	30 %
monipuolistanut lukuharrastustani	28 %	39 %	35 %	46 %	45 %	48 %
parantanut elämänlaatuani tai hyvinvointiani	31 %	31 %	37 %	37 %	44 %	52 %
parantanut tietoteknisiä taitojani	10 %	11 %	7 %	9 %	8 %	10 %
tarjonnut virikkeitä vapaa-aikaan ja harrastuksiini	34 %	42 %	46 %	38 %	44 %	50 %

Kirjastojen eri palvelujen tärkeys vastaajille

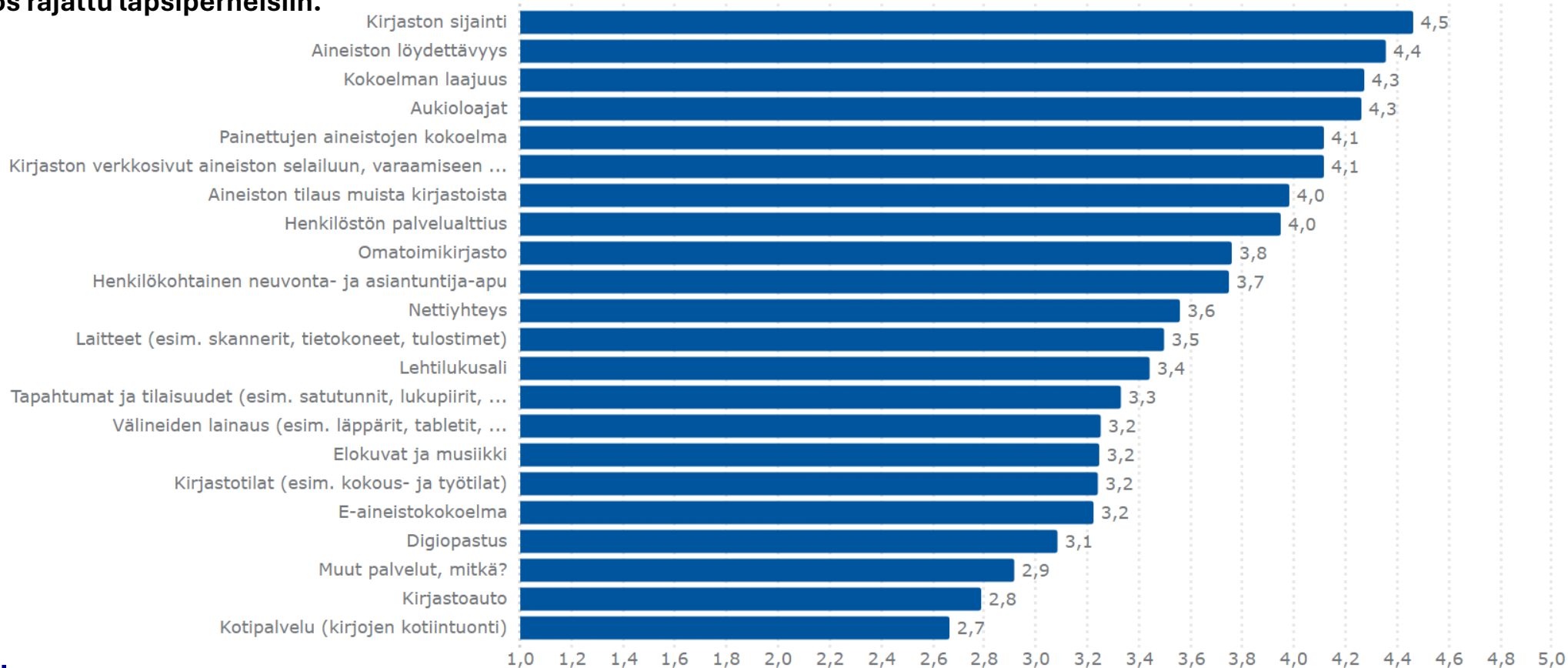

Asteikko: 1 = ei lainkaan tärkeä ... 5 = erittäin tärkeä

Kirjastojen eri palvelujen tärkeys lapsiperheille

Tulos rajattu lapsiperheisiin.

Kirjastojen eri palvelujen tärkeys vastaajille

IKÄRYHMÄN MUKAAN	18-24 vuotta	25-34 vuotta	35-44 vuotta	45-54 vuotta	55-64 vuotta	65-74 vuotta	75 vuotta tai yli
Aineiston löydettävyyys	4,1	4,2	4,4	4,4	4,4	4,5	4,4
Aineiston tilaus muista kirjastoista	3,6	3,7	4,0	4,1	4,0	4,1	3,9
Aukioloajat	4,0	4,2	4,3	4,2	4,2	4,1	4,2
Digiopastus	3,4	3,1	3,1	2,9	3,1	3,2	3,4
E-aineistokokoelma	3,5	3,2	3,2	3,2	3,0	3,0	2,8
Elokuvat ja musiikki	3,5	3,2	3,3	3,2	3,0	3,0	2,8
Henkilökohtainen neuvonta- ja asiantuntija-apu	3,7	3,6	3,7	3,7	4,0	4,1	4,4
Henkilöstön palveluالتتتت	3,8	3,8	3,9	4,0	4,3	4,4	4,4
Kirjastoauto	2,8	2,7	2,6	2,5	2,6	2,6	2,8
Kirjaston sijainti	4,2	4,3	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5
Kirjaston verkkosivut aineiston selailuun, varaamiseen ja uusimiseen	4,0	4,0	4,2	4,2	4,1	4,1	3,5
Kirjastotilat (esim. kokous- ja työtilat)	3,7	3,3	3,1	3,1	3,0	3,1	3,4
Kokoelman laajuus	4,2	4,2	4,2	4,3	4,2	4,2	4,2
Kotipalvelu (kirjojen kotiintuonti)	3,0	2,6	2,6	2,5	2,6	2,4	3,0
Laitteet (esim. skannerit, tietokoneet, tulostimet)	3,8	3,8	3,5	3,6	3,7	3,5	3,5
Lehtilukusali	3,5	3,2	3,4	3,7	3,8	3,9	3,9
Muut palvelut, mitkä?	3,2	2,9	2,7	2,9	2,5	2,1	1,9
Nettilyhteys	4,1	3,7	3,6	3,5	3,8	3,7	3,5
Omatoimikirjasto	3,6	3,6	3,7	3,6	3,5	3,6	3,3
Painettujen aineistojen kokoelma	4,0	4,0	4,1	4,1	4,1	4,1	4,0
Tapahtumat ja tilaisuudet (esim. satutunnit, lukupiirit, luennot)	3,3	3,2	3,0	3,0	3,1	3,1	3,4
Välineiden lainaus (esim. läppärit, tabletit, liikuntavälineet, työkalut)	3,4	3,2	3,2	3,1	3,1	3,0	2,9

Kirjastojen eri palvelujen tärkeys vastaajille

TALOUDEN MUODON MUKAAN	Aikuistalous, ei lapsia	Aikuistalous, yli 18-vuotiaita lapsia	Lapsiperhe 7-18 vuotiaita lapsia	Lapsiperhe, alle 7-vuotiaita lapsia
Aineiston löydettävyys	4,3	4,4	4,4	4,3
Aineiston tilaus muista kirjastoista	3,9	4,0	4,1	3,9
Aukioloajat	4,1	4,2	4,3	4,3
Digiopastus	3,2	3,2	3,0	3,3
E-aineistokokoelma	3,1	3,2	3,1	3,4
Elokuvat ja musiikki	3,1	3,3	3,2	3,4
Henkilökohtainen neuvonta- ja asiantuntija-apu	3,9	4,1	3,7	3,8
Henkilöstön palveluattitus	4,1	4,2	3,9	4,0
Kirjastoauto	2,6	2,8	2,6	3,1
Kirjaston sijainti	4,4	4,4	4,5	4,4
Kirjaston verkkosivut aineiston selailuun, varaamiseen ja uusimiseen	4,0	4,0	4,2	4,0
Kirjastotilat (esim. kokous- ja työtilat)	3,2	3,4	3,2	3,3
Kokoelman laajuus	4,2	4,2	4,3	4,3
Kotipalvelu (kirjojen kotiintuonti)	2,6	3,0	2,5	2,9
Laitteet (esim. skannerit, tietokoneet, tulostimet)	3,6	3,8	3,4	3,6
Lehtilukusali	3,7	3,8	3,6	3,2
Muut palvelut, mitkä?	2,6	2,6	2,9	3,0
Nettiyhteys	3,7	4,0	3,5	3,7
Omatoimikirjasto	3,5	3,6	3,7	3,8
Painettujen aineistojen kokoelma	4,1	4,0	4,1	4,1
Tapahtumat ja tilaisuudet (esim. satutunnit, lukupiirit, luennot)	3,1	3,2	3,2	3,6
Välineiden lainaus (esim. läppärit, tabletit, liikuntavälineet, työkalut)	3,1	3,3	3,2	3,4

Lukemisen aktiivisuus

68 %

LUKEE LEHTIÄ
(painettu tai digiversio)
päivittäin tai viikoittain

49 %

LUKEE KIRJOJA
(painettu tai digiversio)
päivittäin tai viikoittain

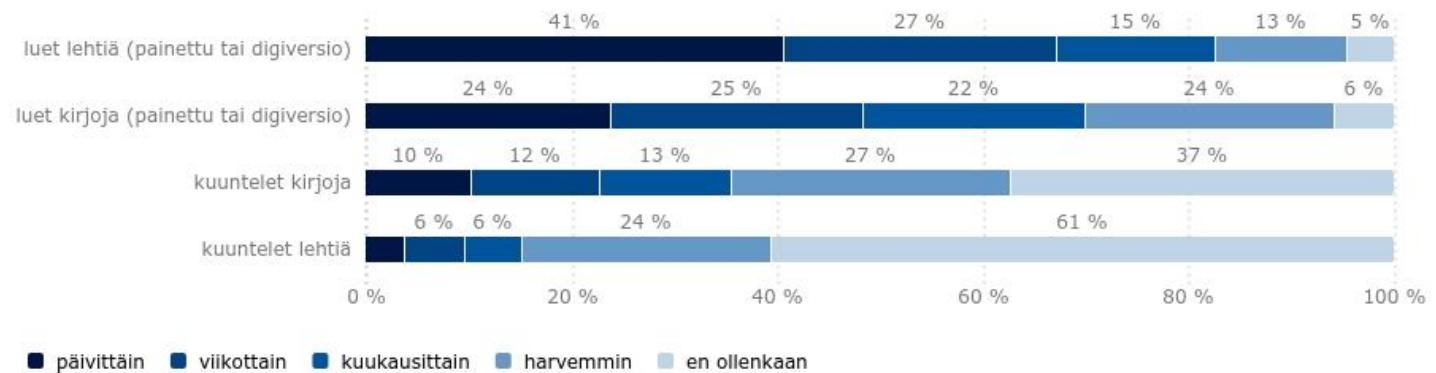
22 %

KUUNTELEE KIRJOJA
päivittäin tai viikoittain

10 %

KUUNTELEE LEHTIÄ
päivittäin tai viikoittain

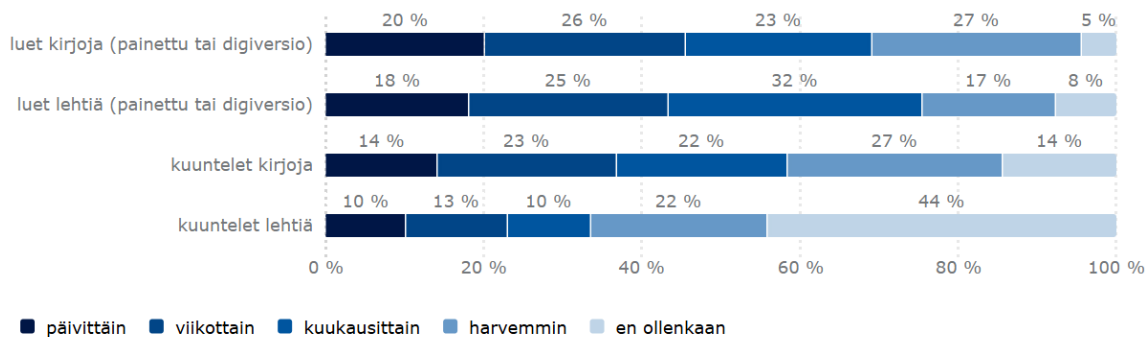
Kuinka aktiivisesti 1 987

Lukemisen aktiivisuus ikäryhmittäin 1/2

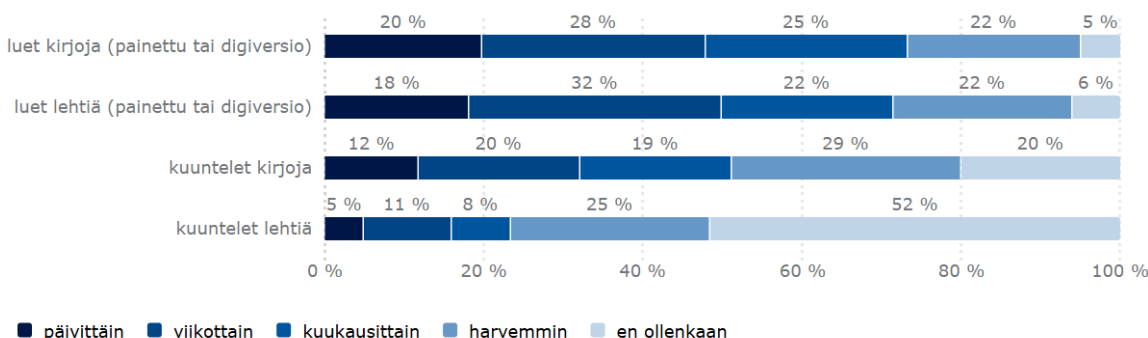
18-24 vuotta

Kuinka aktiivisesti 196

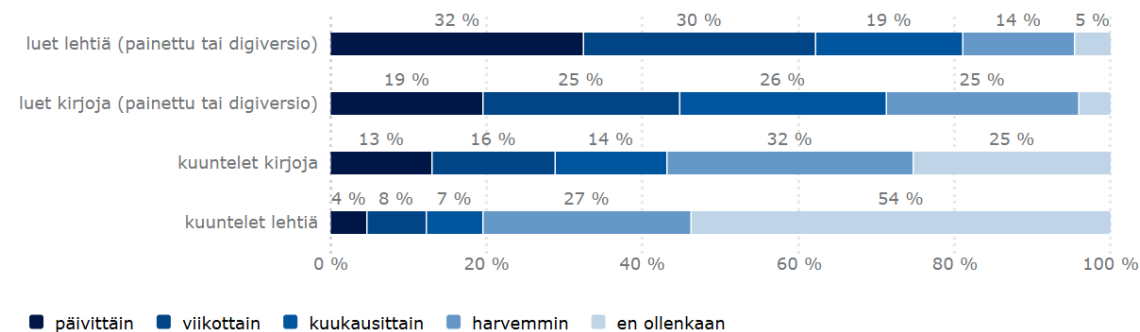
25-34 vuotta

Kuinka aktiivisesti 296

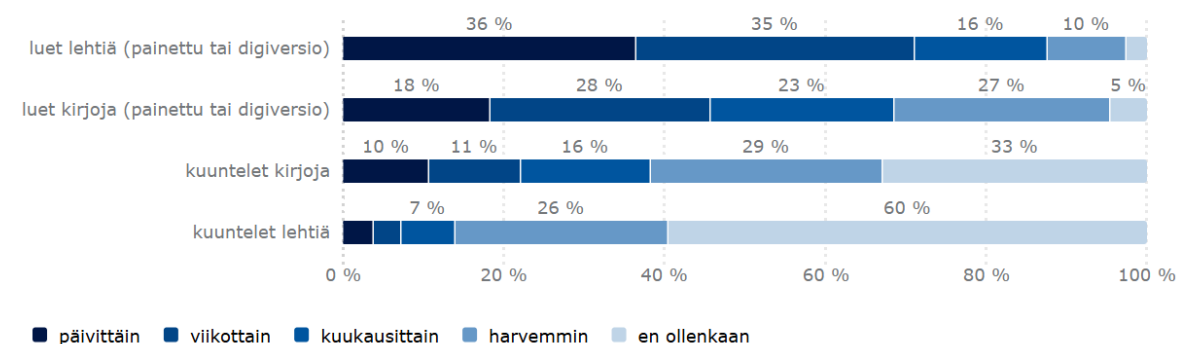
35-44 vuotta

Kuinka aktiivisesti 319

45-54 vuotta

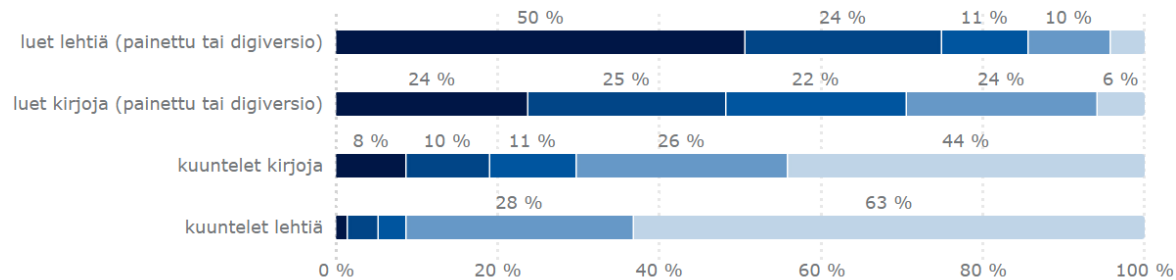
Kuinka aktiivisesti 298

Lukemisen aktiivisuus ikäryhmittäin 2/2

55-64 vuotta

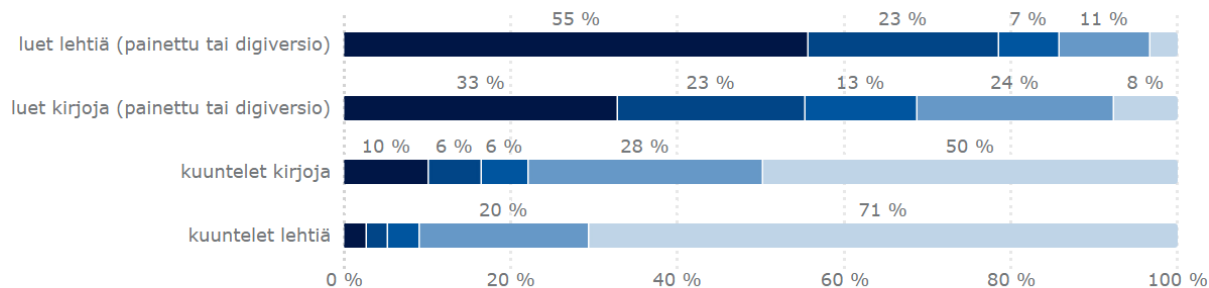
Kuinka aktiivisesti 320

■ päivittäin ■ viikottain ■ kuukausittain ■ harvemmin ■ en ollenkaan

65-74 vuotta

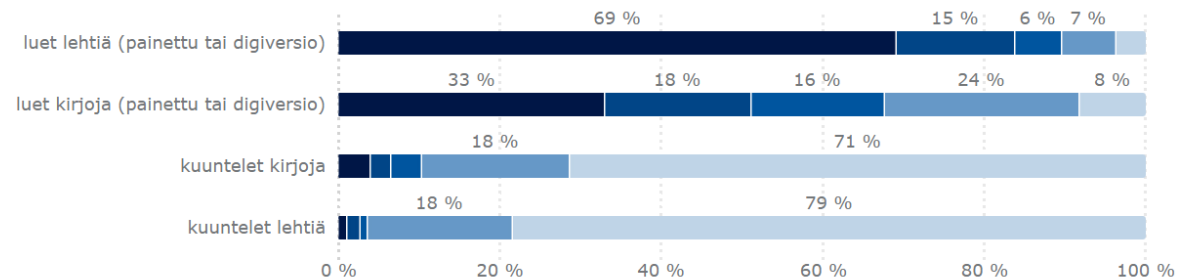
Kuinka aktiivisesti 320

■ päivittäin ■ viikottain ■ kuukausittain ■ harvemmin ■ en ollenkaan

75 vuotta tai yli

Kuinka aktiivisesti 238

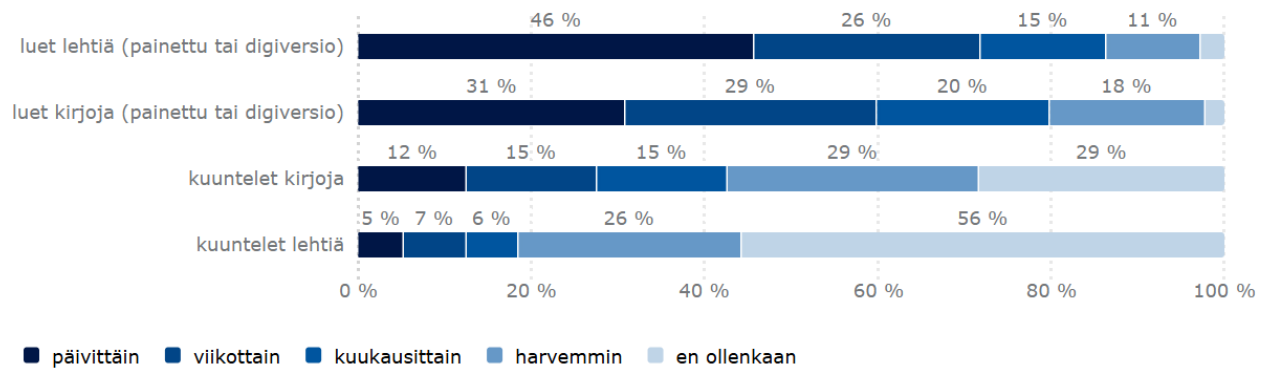

■ päivittäin ■ viikottain ■ kuukausittain ■ harvemmin ■ en ollenkaan

Lukemisen aktiivisuus koulutustaustan mukaan

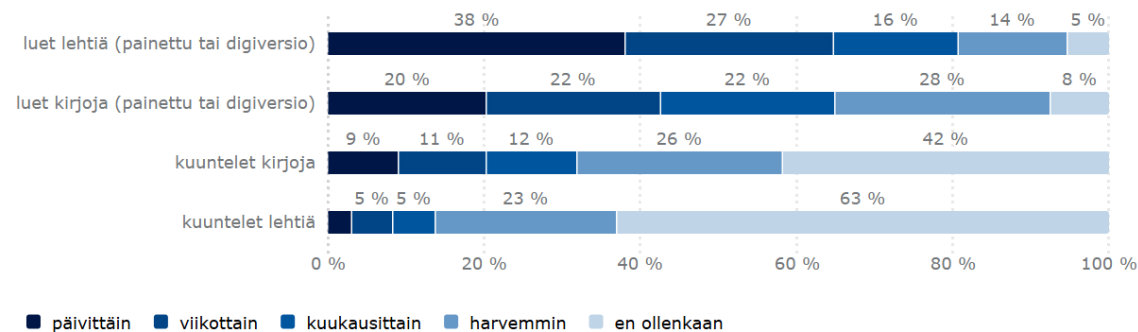
Korkeakoulutetut

Kuinka aktiivisesti 678

Muut

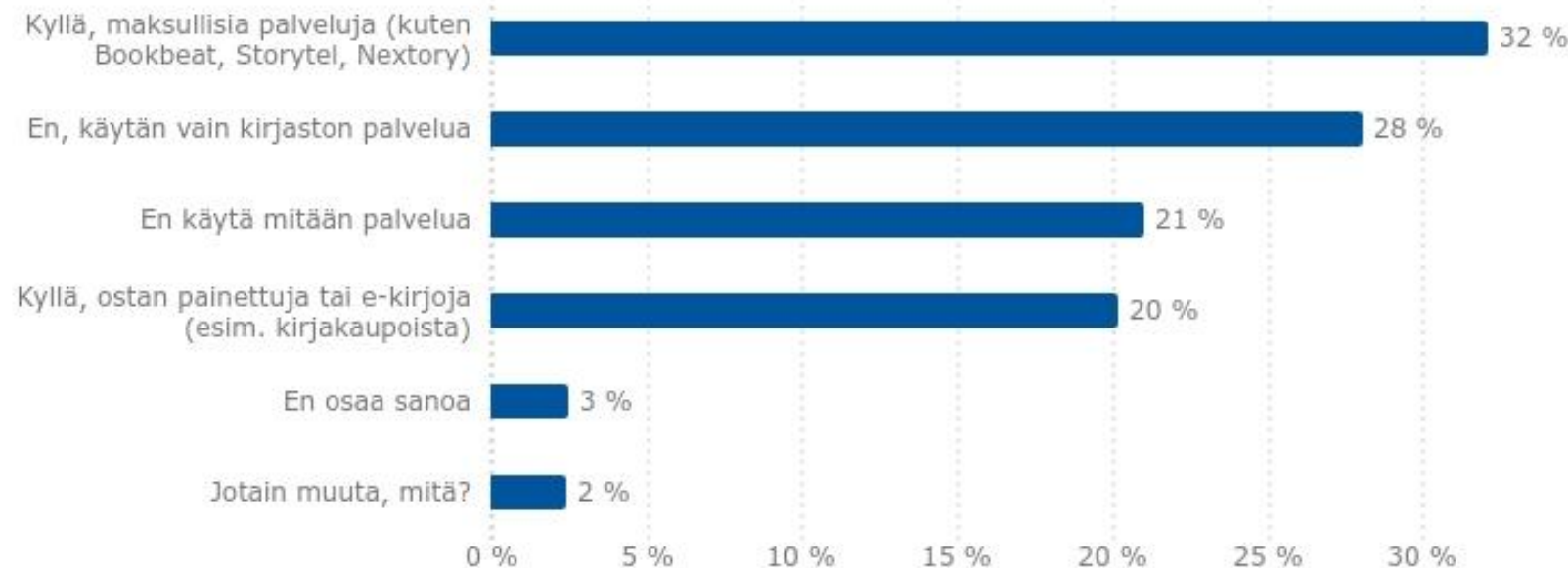
Kuinka aktiivisesti 1 309

Muiden palveluiden käyttö kirjojen lukemiseen ja kuunteluun

Kysytty vastaajilta, jotka lukevat tai kuuntelevat lehtiä tai kirjoja.

Käytätkö kirjojen lukemiseen ja kuunteluun jotakin muuta palvelua kirjaston lisäksi tai sijaan? Voit valita useita vaihtoehtoja 1 971

Muiden palveluiden käyttö kirjojen lukemiseen ja kuunteluun

Kysytty vastaajilta, jotka lukevat tai kuuntelevat lehtiä tai kirjoja.

SUKUPUOLEN MUKAAN	Mies	Nainen
En, käytän vain kirjaston palvelua	27 %	29 %
Kyllä, maksullisia palveluja (kuten Bookbeat, Storytel, Nextory)	29 %	35 %
Kyllä, ostan painettuja tai e-kirjoja (esim. kirjakaupoista)	20 %	20 %
Jotain muuta, mitä?	3 %	2 %
En käytä mitään palvelua	24 %	18 %
En osaa sanoa	3 %	2 %

IKÄRYHMÄN MUKAAN	18-24 vuotta	25-34 vuotta	35-44 vuotta	45-54 vuotta	55-64 vuotta	65-74 vuotta	75 vuotta tai yli
En, käytän vain kirjaston palvelua	22 %	18 %	24 %	26 %	31 %	35 %	41 %
Kyllä, maksullisia palveluja (kuten Bookbeat, Storytel, Nextory)	49 %	48 %	44 %	33 %	24 %	18 %	10 %
Kyllä, ostan painettuja tai e-kirjoja (esim. kirjakaupoista)	20 %	26 %	20 %	19 %	19 %	20 %	16 %
Jotain muuta, mitä?	1 %	2 %	2 %	2 %	3 %	3 %	3 %
En käytä mitään palvelua	13 %	16 %	15 %	23 %	24 %	24 %	32 %
En osaa sanoa	4 %	2 %	2 %	2 %	3 %	3 %	3 %

Muiden palveluiden käyttö kirjojen lukemiseen ja kuunteluun

Kysytty vastaajilta, jotka lukevat tai kuuntelevat lehtiä tai kirjoja.

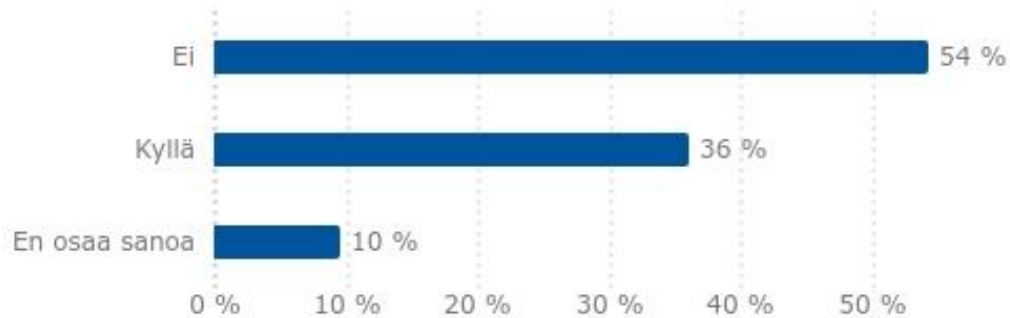
KOULUTUSTASON MUKAAN	Perus- /keski- /kansalaish- koulu	Ammatti- /tekninen- /kauppakoulu	Lukio	Opisto- aste	Ammatti- korkea- koulu	Yliopisto / muu korkea- koulu
En, käytän vain kirjaston palvelua	32 %	29 %	30 %	30 %	25 %	24 %
Kyllä, maksullisia palveluja (kuten Bookbeat, Storytel, Nextory)	22 %	30 %	28 %	31 %	40 %	38 %
Kyllä, ostan painettuja tai e-kirjoja (esim. kirjakaupoista)	12 %	13 %	24 %	23 %	26 %	28 %
Jotain muuta, mitä?	1 %	1 %	2 %	3 %	3 %	3 %
En käytä mitään palvelua	32 %	27 %	19 %	19 %	15 %	14 %
En osaa sanoa	4 %	3 %	3 %	1 %	2 %	2 %

TALOUDEN MUODON MUKAAN	Aikuis- talous, ei lapsia	Aikuis- talous, yli 18-vuotiaita lapsia	Lapsiperhe 7-18 vuotiaita lapsia	Lapsiperhe, alle 7- vuotiaita lapsia
En, käytän vain kirjaston palvelua	31 %	27 %	21 %	12 %
Kyllä, maksullisia palveluja (kuten Bookbeat, Storytel, Nextory)	26 %	29 %	46 %	64 %
Kyllä, ostan painettuja tai e-kirjoja (esim. kirjakaupoista)	20 %	22 %	19 %	25 %
Jotain muuta, mitä?	2 %	3 %	2 %	3 %
En käytä mitään palvelua	23 %	21 %	17 %	12 %
En osaa sanoa	3 %	4 %	2 %	1 %

Maksullisten palveluiden käytön vaikutus kirjaston käyttöön

Kysytty vastaajilta, jotka käyttävät kirjojen lukemiseen tai kuunteluun maksullisia palveluita tai ostavat painettuja tai e-kirjoja.

Onko maksullisten palvelujen käyttö vähentänyt kirjastossa asiointiasi? 912

Maksullisten palveluiden käytön vaikutus kirjaston käyttöön

Kysytty vastaajilta, jotka käyttävät kirjojen lukemiseen tai kuunteluun maksullisia palveluita tai ostavat painettuja tai e-kirjoja.

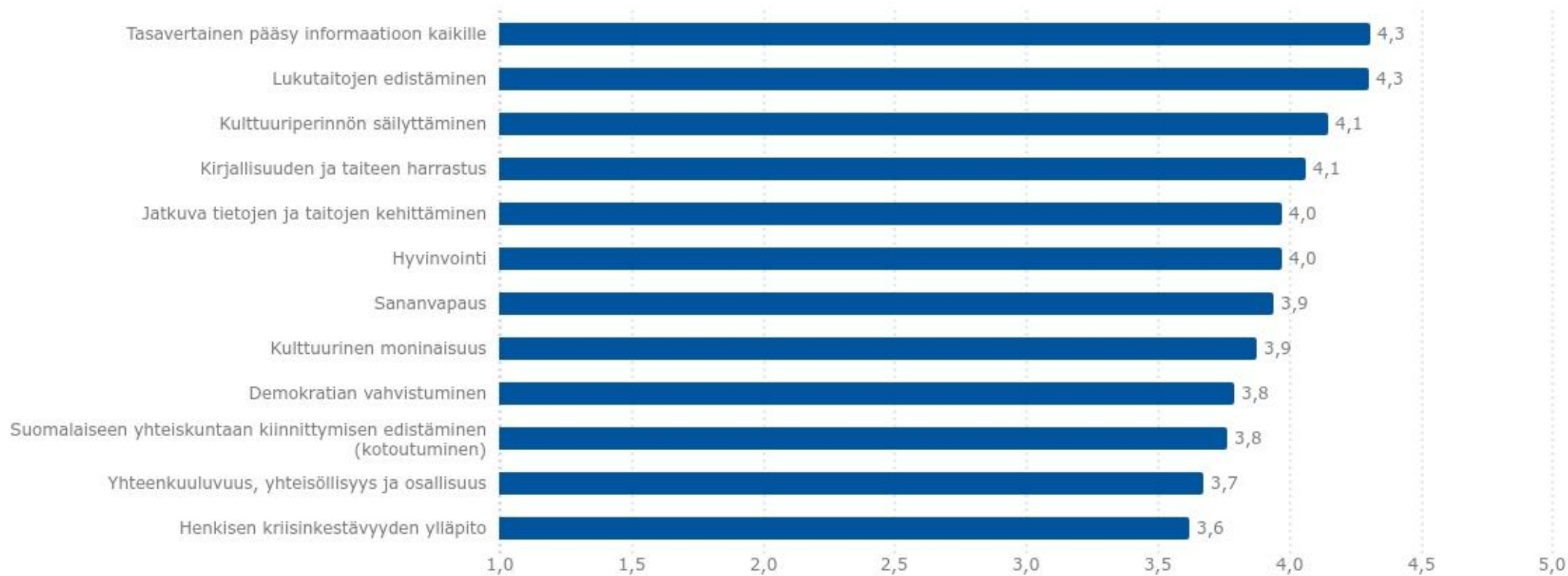
IKÄRYHMÄN MUKAAN	18-24 vuotta	25-34 vuotta	35-44 vuotta	45-54 vuotta	55-64 vuotta	65-74 vuotta	75 vuotta tai yli
Ei	36 %	51 %	62 %	58 %	56 %	59 %	58 %
En osaa sanoa	12 %	11 %	7 %	7 %	9 %	11 %	13 %
Kyllä	52 %	38 %	32 %	35 %	35 %	31 %	29 %

TALOUDEN MUODON MUKAAN	Aikuistalous, ei lapsia	Aikuistalous, yli 18-vuotiaita lapsia	Lapsiperhe 7-18 vuotiaita lapsia	Lapsiperhe, alle 7-vuotiaita lapsia
Ei	55 %	44 %	61 %	47 %
En osaa sanoa	10 %	11 %	8 %	9 %
Kyllä	35 %	45 %	32 %	44 %

KOULUTUSTASON MUKAAN	Perus-/keski- /kansa- /kansalaiskoulu	Ammatti- /tekninen- /kauppakoulu	Lukio	Opistoaste	Ammatti- korkeakoulu	Yliopisto / muu korkeakoulu
Ei	29 %	55 %	59 %	49 %	56 %	61 %
En osaa sanoa	18 %	9 %	7 %	15 %	6 %	10 %
Kyllä	53 %	36 %	34 %	36 %	38 %	30 %

Kirjaston yhteiskunnallinen merkitys

Arvioi, kuinka hyvin kirjasto on julkisena palveluna onnistunut edistämään yhteiskunnassa seuraavia asioita?

Asteikko: 1 = erittäin huonosti ... 5 = erittäin hyvin

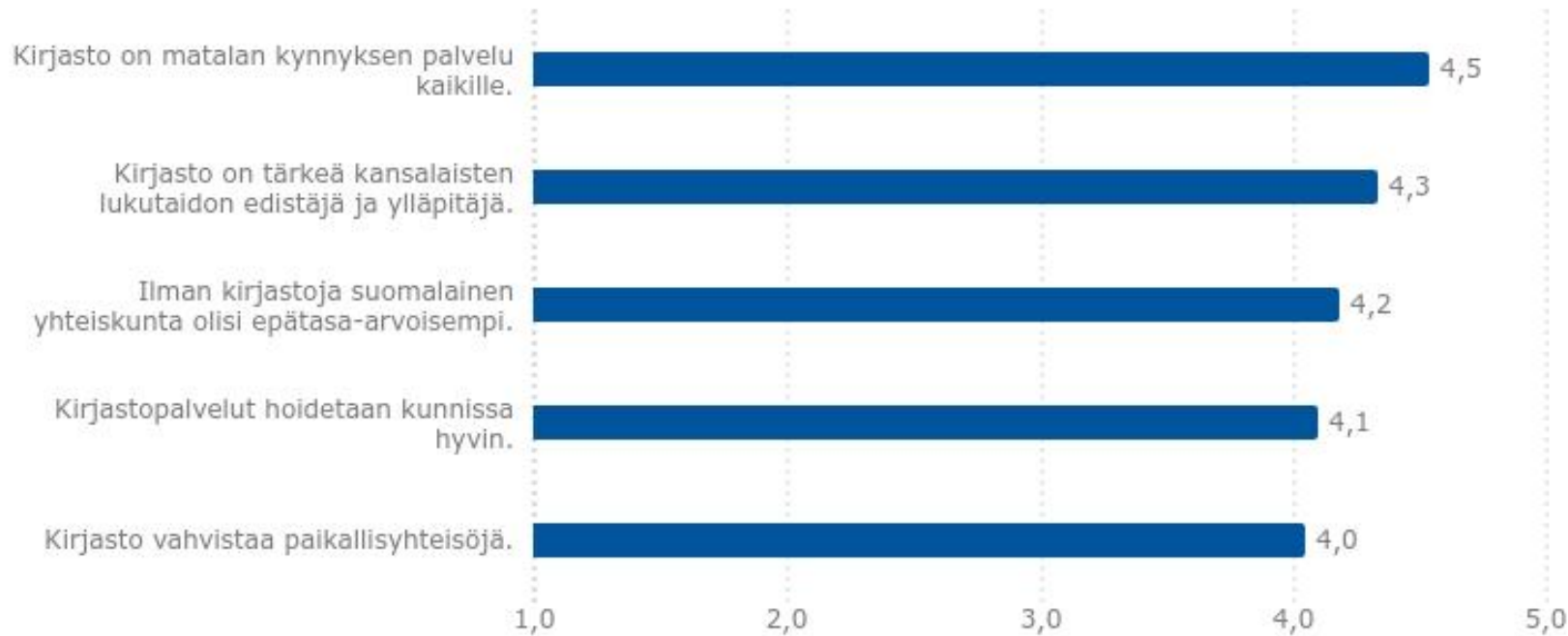
Kirjaston yhteiskunnallinen merkitys

Arvioi, kuinka hyvin kirjasto on julkisena palveluna onnistunut edistämään yhteiskunnassa seuraavia asioita?

IKÄRYHMÄN MUKAAN	18-24 vuotta	25-34 vuotta	35-44 vuotta	45-54 vuotta	55-64 vuotta	65-74 vuotta	75 vuotta tai yli
Demokratian vahvistuminen	3,8	3,7	3,7	3,7	3,8	3,9	4,0
Henkisen kriinkestävyyden ylläpito	3,8	3,6	3,5	3,5	3,6	3,7	3,8
Hyvinvointi	3,9	3,9	3,9	3,9	4,0	4,0	4,1
Jatkuva tietojen ja taitojen kehittäminen	3,9	3,9	3,9	3,9	4,0	4,1	4,1
Kirjallisuuden ja taiteen harrastus	3,9	4,0	4,0	4,0	4,1	4,2	4,2
Kulttuurinen moninaisuus	3,9	3,9	3,8	3,8	3,8	4,0	4,1
Kulttuuriperinnön säilyttäminen	3,9	4,1	4,0	4,1	4,2	4,3	4,4
Lukutaitojen edistäminen	4,1	4,3	4,3	4,3	4,3	4,4	4,4
Sananvapaus	3,8	3,9	3,9	3,9	3,9	4,1	4,1
Suomalaiseen yhteiskuntaan kiinnittymisen edistäminen (kotoutuminen)	3,9	3,7	3,8	3,7	3,7	3,8	3,9
Tasavertainen pääsy informaatioon kaikille	4,0	4,2	4,3	4,4	4,3	4,4	4,5
Yhteenkuuluvuus, yhteisöllisyys ja osallisuus	3,7	3,7	3,6	3,5	3,6	3,7	3,9

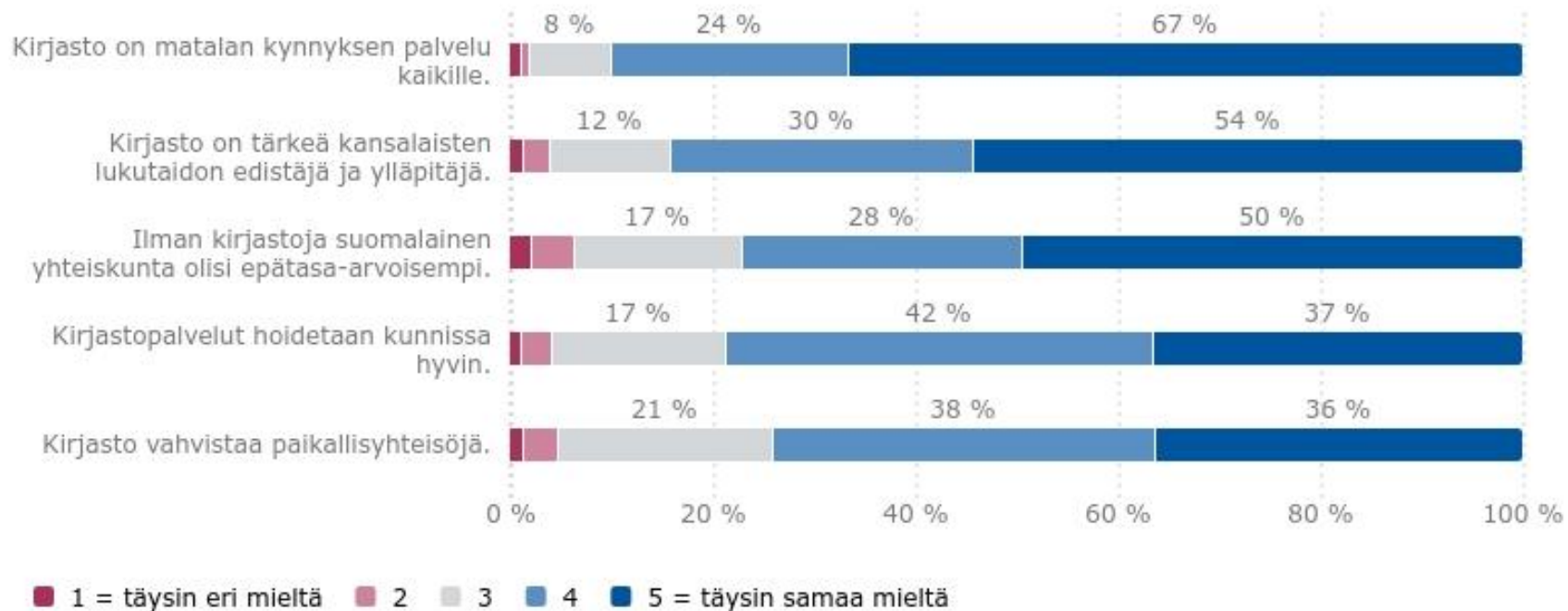
Kirjastolaitosta koskevat väittämät – keskiarvot

Mitä mieltä olet seuraavista kirjastolaitosta yleisesti koskevista väittämistä?

Kirjastolaitosta koskevat väittämät – jakaumat

Mitä mieltä olet seuraavista kirjastolaitosta yleisesti koskevista väittämistä?

Kirjastolaitosta koskevat väittämät

Mitä mieltä olet seuraavista kirjastolaitosta yleisesti koskevista väittämistä?

IKÄRYHMÄN MUKAAN	18-24 vuotta	25-34 vuotta	35-44 vuotta	45-54 vuotta	55-64 vuotta	65-74 vuotta	75 vuotta tai yli
Ilman kirjastoja suomalainen yhteiskunta olisi epätasa-arvoisempi.	3,7	3,9	4,0	4,2	4,3	4,4	4,5
Kirjasto on matalan kynnyksen palvelu kaikille.	4,1	4,4	4,5	4,6	4,6	4,7	4,7
Kirjasto on tärkeä kansalaisten lukutaidon edistäjä ja ylläpitäjä.	3,9	4,2	4,3	4,4	4,4	4,5	4,5
Kirjasto vahvistaa paikallisyhteisöjä.	3,9	4,0	3,9	4,0	4,0	4,2	4,3
Kirjastopalvelut hoidetaan kunnissa hyvin.	3,9	4,1	4,0	4,0	4,0	4,2	4,3

Kirjastolaitosta koskevat väittämät

Mitä mieltä olet seuraavista kirjastolaitosta yleisesti koskevista väittämistä?

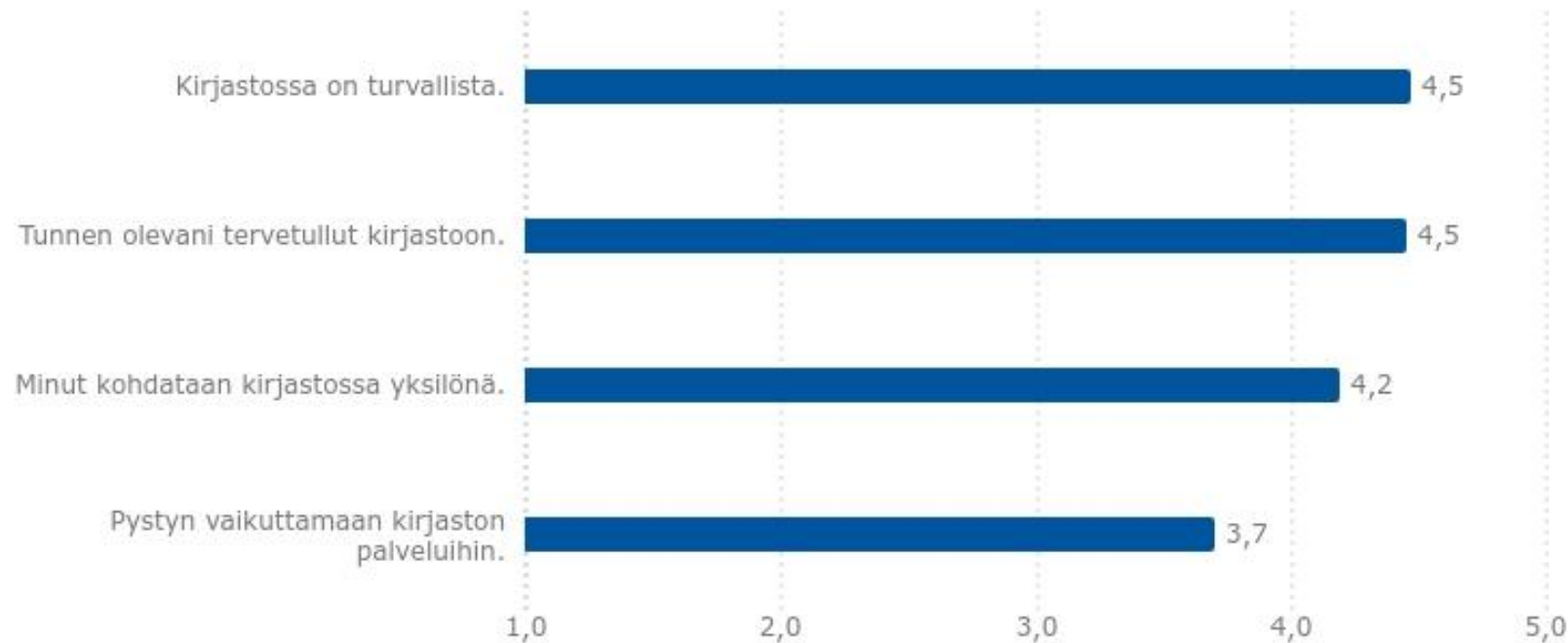
KOULUTUSTASON MUKAAN	Perus- /keski- /kansa- /kansalais- koulu	Ammatti- /tekninen- /kauppa- koulu	Lukio	Opisto- aste	Ammatti- korkea- koulu	Yliopisto / muu korkea- koulu
Ilman kirjastoja suomalainen yhteiskunta olisi epätasa-arvoisempi.	4,1	4,0	4,1	4,3	4,3	4,4
Kirjasto on matalan kynnyksen palvelu kaikille.	4,4	4,6	4,4	4,7	4,5	4,6
Kirjasto on tärkeä kansalaisten lukutaidon edistäjä ja ylläpitäjä.	4,3	4,3	4,2	4,4	4,3	4,5
Kirjasto vahvistaa paikallisyhteisöjä.	4,1	4,0	3,9	4,1	4,0	4,2
Kirjastopalvelut hoidetaan kunnissa hyvin.	4,0	4,1	4,0	4,2	4,1	4,2

TALouden MUODON MUKAAN	Aikuis- talous, ei lapsia	Aikuis- talous, yli 18-vuotiaita lapsia	Lapsiperhe 7-18 vuotiaita lapsia	Lapsiperhe, alle 7- vuotiaita lapsia
Ilman kirjastoja suomalainen yhteiskunta olisi epätasa-arvoisempi.	4,2	4,2	4,1	4,1
Kirjasto on matalan kynnyksen palvelu kaikille.	4,6	4,5	4,5	4,5
Kirjasto on tärkeä kansalaisten lukutaidon edistäjä ja ylläpitäjä.	4,3	4,2	4,4	4,3
Kirjasto vahvistaa paikallisyhteisöjä.	4,0	4,1	4,0	4,1
Kirjastopalvelut hoidetaan kunnissa hyvin.	4,1	4,1	4,1	4,1

Omaa kirjastoa koskevat väittämät – keskiarvot

Kysytty vastaajilta, jotka käyttävät kirjaston palveluita tai viettävät aikaa kirjaston tiloissa.

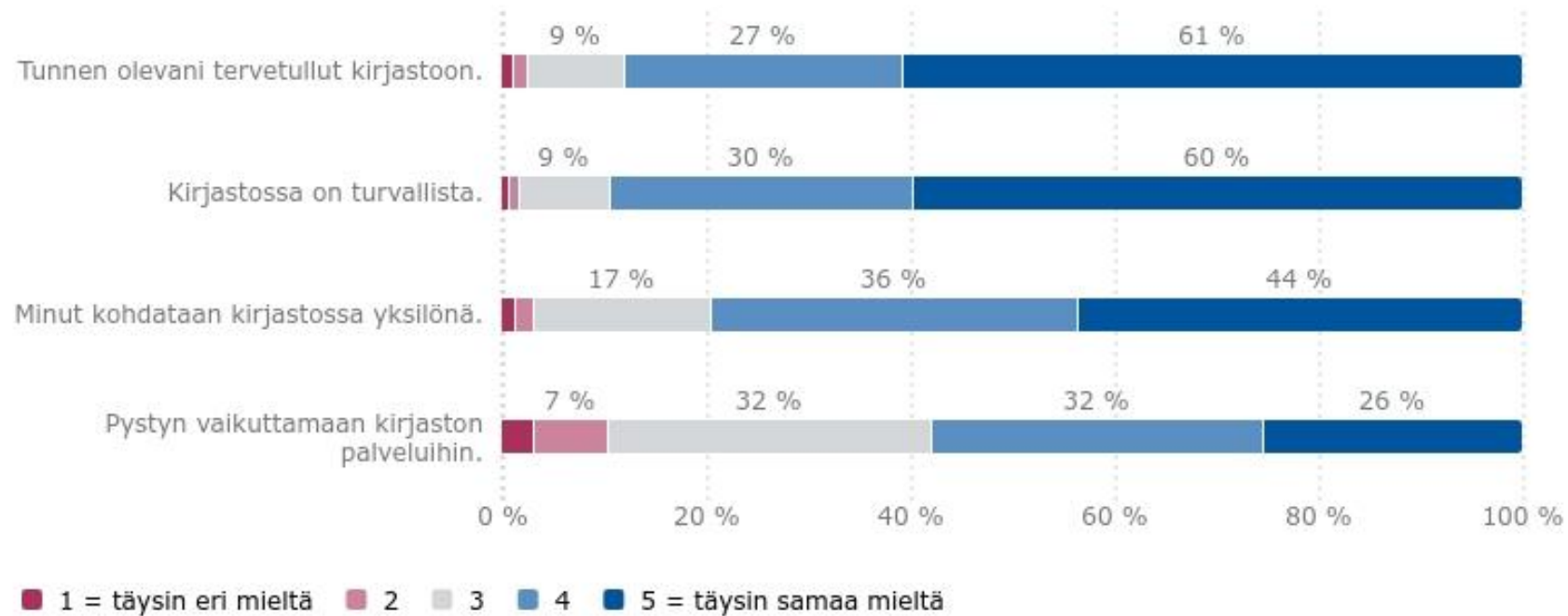
Mitä mieltä olet seuraavista tavallisesti käyttämäsi kirjastoa koskevista väitteistä?

Omaa kirjastoa koskevat väittämät – jakaumat

Kysytty vastaajilta, jotka käyttävät kirjaston palveluita tai viettävät aikaa kirjaston tiloissa.

Mitä mieltä olet seuraavista tavallisesti käyttämäsi kirjastoa koskevista väitteistä?

Omaa kirjastoa koskevat väittämät

Kysytty vastaajilta, jotka käyttävät kirjaston palveluita tai viettävät aikaa kirjaston tiloissa.

Mitä mieltä olet seuraavista tavallisesti käyttämäsi kirjastoa koskevista väitteistä?

IKÄRYHMÄN MUKAAN	18-24 vuotta	25-34 vuotta	35-44 vuotta	45-54 vuotta	55-64 vuotta	65-74 vuotta	75 vuotta tai yli
Kirjastossa on turvallista.	4,3	4,4	4,4	4,5	4,4	4,6	4,6
Minut kohdataan kirjastossa yksilönä.	4,0	4,2	4,1	4,1	4,2	4,4	4,4
Pystyn vaikuttamaan kirjaston palveluihin.	3,8	3,8	3,7	3,6	3,6	3,8	3,7
Tunnen olevani tervetullut kirjastoon.	4,2	4,4	4,4	4,4	4,4	4,6	4,6

Omaa kirjastoa koskevat väittämät

Kysytty vastaajilta, jotka käyttävät kirjaston palveluita tai viettävät aikaa kirjaston tiloissa.

Mitä mieltä olet seuraavista tavallisesti käyttämäsi kirjastoa koskevista väitteistä?

KOULUTUSTASON MUKAAN	Perus- /keski- /kansa- /kansalais- koulu	Ammatti- /tekninen- /kauppa- koulu	Lukio	Opisto- aste	Ammatti- korkea- koulu	Yliopisto / muu korkea- koulu
Kirjastossa on turvallista.	4,4	4,5	4,4	4,6	4,5	4,5
Minut kohdataan kirjastossa yksilönä.	4,2	4,2	4,1	4,2	4,2	4,2
Pystyn vaikuttamaan kirjaston palveluihin.	3,6	3,7	3,7	3,8	3,7	3,7
Tunnen olevani tervetullut kirjastoon.	4,3	4,5	4,4	4,6	4,5	4,5

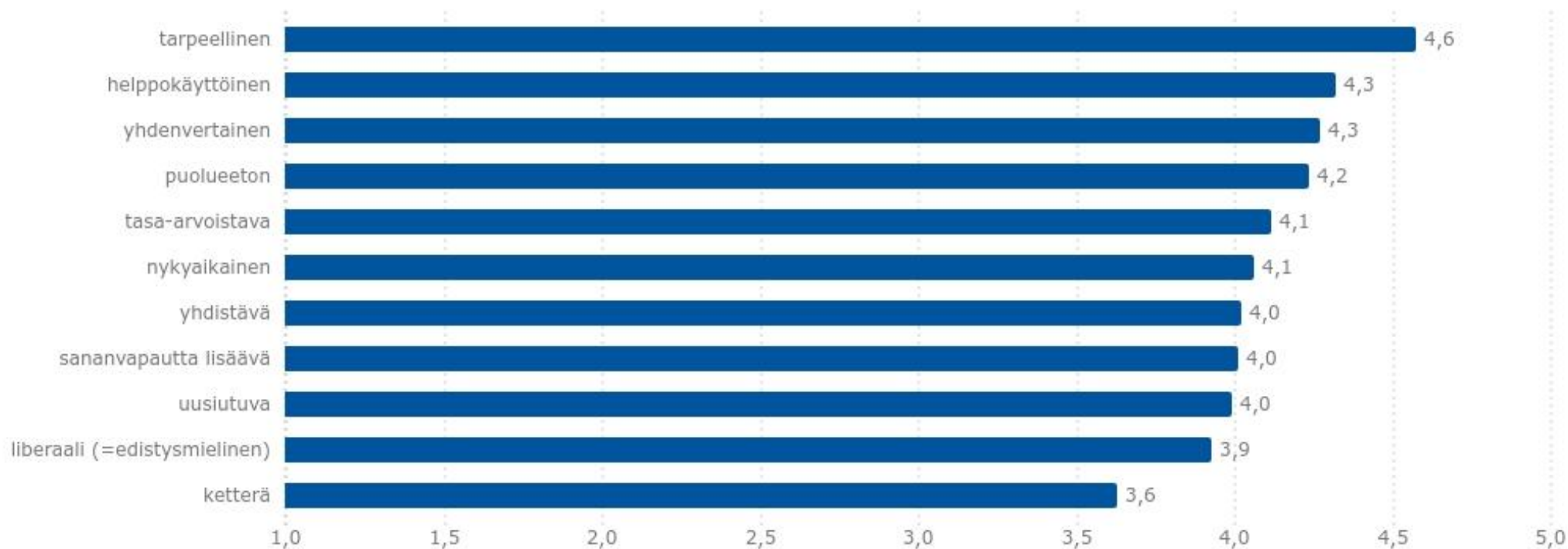
TALOUDEN MUODON MUKAAN	Aikuis- talous, ei lapsia	Aikuis- talous, yli 18-vuotiaita lapsia	Lapsiperhe 7-18 vuotiaita lapsia	Lapsiperhe, alle 7- vuotiaita lapsia
Kirjastossa on turvallista.	4,5	4,4	4,4	4,4
Minut kohdataan kirjastossa yksilönä.	4,2	4,1	4,1	4,1
Pystyn vaikuttamaan kirjaston palveluihin.	3,7	3,7	3,7	3,7
Tunnen olevani tervetullut kirjastoon.	4,5	4,4	4,4	4,4

Mitä palveluja kirjaston pitäisi tarjota tulevaisuudessa?

- **Kirjaston perinteiset palvelut:** Kirjojen, lehtien ja muun aineiston lainaaminen nähdään edelleen tärkeimpänä kirjaston palveluna. Monet toivovat klassikkojen ja kotimaisen kirjallisuuden saatavuuden turvaamista.
- **Digitaaliset palvelut:** E-kirjojen, äänikirjojen, digitaalisten tiedelehtien ja verkkokurssien saatavuuden lisääminen sekä digineuvonta erityisesti senioreille ovat yleisiä toiveita.
- **Henkilökohtainen palvelu:** Useat vastaajat korostivat, että kirjastossa tulisi olla henkilöstöä paikalla, ei pelkkää itsepalvelua, jotta lainaaminen ja opastus olisi helppoa kaikille.
- **Aukioloajat ja omatoimikirjastot:** Toiveissa ovat pidemmät ja säännölliset aukioloajat sekä mahdollisuus käyttää kirjastoa omatoimisesti myös iltaisin ja viikonloppuisin.
- **Kahvila- ja oleskelutilat:** Moni toivoo kirjastoon kahvilaa tai ravintolaa, joka lisäisi viihtyvyyttä ja pidentäisi käyntiaikaa. Myös rauhalliset lukutilat ja hiljaisuus ovat tärkeitä.
- **Teknologia ja innovaatiot:** Toivottiin muun muassa tekoälykoulutusta, 3D-tulostusta, digitaalisia taitoja opastavia kursseja ja laitteiden lainausta (esim. porakoneita, ompelukoneita).
- **Tapahtumat ja yhteisöllisyys:** Kirjailijavierailut, lukupiirit, elokuvailtoja, kulttuuritapahtumia sekä lapsille ja nuorille suunnattuja aktiviteetteja ehdotettiin lisättäväksi.
- **Esteettömyys ja erityisryhmät:** Dysleksian ja muiden erityistarpeiden huomioiminen kirjalikoimissa, maahanmuuttajien kielikurssit ja senioritoiminta mainittiin tärkeinä.
- **Kirjaston rooli yhteisönä:** Kirjaston nähtiin olevan matalan kynnyksen kohtaamispaikka, joka tukee lukemista, oppimista ja yhteisöllisyyttä.
- **Palvelujen säilyttäminen:** Useat vastaajat toivovat, ettei nykyisiä palveluja supisteta vaan niitä ylläpidetään ja kehitetään asiakkaiden tarpeiden mukaan.

Mielikuvat kirjastosta – keskiarvot

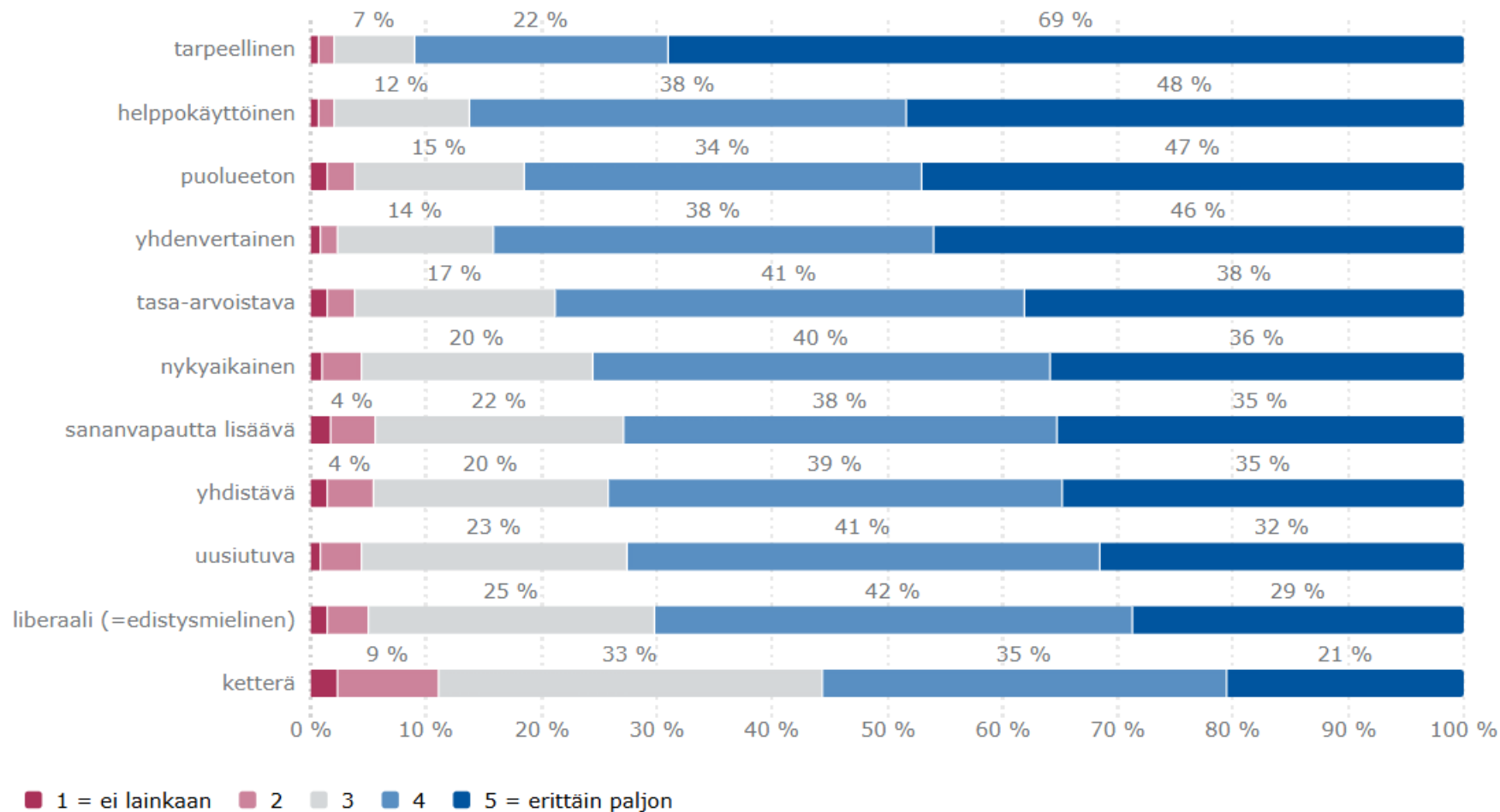
Arvioi miten seuraavat tekijät kuvaavat kirjastoa. Onko kirjasto mielestäsi:

Mielikuvat kirjastosta – jakaumat

Arvioi miten seuraavat tekijät kuvaavat kirjastoa.

Onko kirjasto mielestäsi:

Mielikuvat kirjastosta

Arvioi miten seuraavat tekijät kuvaavat kirjastoa. Onko kirjasto mielestäsi:

IKÄRYHMÄN MUKAAN	18-24 vuotta	25-34 vuotta	35-44 vuotta	45-54 vuotta	55-64 vuotta	65-74 vuotta	75 vuotta tai yli
helppokäyttöinen	4,1	4,3	4,3	4,3	4,3	4,5	4,4
ketterä	3,6	3,7	3,6	3,5	3,5	3,8	3,9
liberaali (=edistysmielinen)	3,9	3,9	3,8	3,8	3,9	4,1	4,2
nykyaikainen	3,9	3,9	4,0	4,0	4,0	4,3	4,4
puolueeton	4,0	4,2	4,1	4,2	4,2	4,4	4,5
sananvapautta lisäävä	3,8	4,0	3,9	4,0	3,9	4,2	4,3
tarpeellinen	4,2	4,4	4,5	4,6	4,6	4,8	4,8
tasa-arvoistava	3,9	4,1	4,0	4,1	4,0	4,3	4,4
uusiutuva	3,9	3,9	3,9	3,9	4,0	4,2	4,2
yhdenvertainen	4,1	4,2	4,2	4,3	4,2	4,4	4,4
yhdistävä	3,9	4,0	3,9	4,0	4,0	4,2	4,2

Mielikuvat kirjastosta

Arvioi miten seuraavat tekijät kuvaavat kirjastoa. Onko kirjasto mielestäsi:

KOULUTUSTASON MUKAAN	Perus-/keski- /kansa- /kansalais- koulu	Ammatti- /tekninen- /kauppa- koulu	Lukio	Opisto-aste	Ammatti- korkea-koulu	Yliopisto / muu korkea- koulu
helppokäyttöinen	4,3	4,3	4,3	4,4	4,3	4,4
ketterä	3,6	3,6	3,6	3,7	3,7	3,7
liberaali (=edistysmielinen)	3,8	3,9	3,9	4	3,9	4
nykyaikainen	4,1	4	4	4,2	4,1	4,1
puolueeton	4,1	4,2	4,2	4,4	4,3	4,3
sananvapautta lisäävä	3,9	3,9	4	4,2	4,1	4,1
tarpeellinen	4,4	4,5	4,5	4,7	4,6	4,7
tasa-arvoistava	4	4,1	4,1	4,2	4,2	4,2
uusiutuva	4	4	4	4,1	4	4
yhdenvertainen	4,1	4,2	4,2	4,4	4,4	4,4
yhdistävä	4	4	3,9	4,1	4,1	4,1

Segmentit

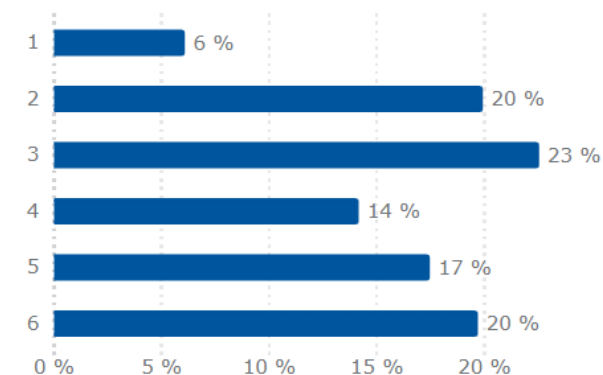

Segmenttien rakentuminen

	1	2	3	4	5	6
Kuinka usein käytät kirjaston palveluja tai vietät aikaa kirjaston tiloissa?	2,3	3,0	3,7	2,3	3,1	3,8
Kirjaston sijainti	3,6	4,5	4,8	4,5	3,9	4,6
Aukioloajat	3,0	4,1	4,6	4,1	3,7	4,4
Omatoimikirjasto	2,4	3,4	4,2	3,2	3,3	3,8
Kirjastoauto	1,6	1,9	3,9	1,9	3,1	2,3
Henkilöstön palveluالتتius	2,7	3,7	4,7	4,1	3,6	4,3
Henkilökohtainen neuvonta- ja asiantuntija-apu	2,3	3,2	4,7	3,9	3,5	4,1
Digiopastus	1,7	2,0	4,3	2,9	3,2	3,3
Aineiston löydettävyys	3,4	4,3	4,7	4,5	3,7	4,6
Kokoelman laajuus	3,3	4,2	4,6	4,2	3,5	4,5
Kirjaston verkkosivut aineiston selailuun, varaamiseen ja uusimiseen	2,4	4,1	4,5	3,9	3,5	4,4
Painettujen aineistojen kokoelma	2,9	4,0	4,6	3,9	3,6	4,3
E-aineistokokoelma	1,7	2,3	4,2	2,8	3,4	3,2
Elokuvat ja musiikki	2,2	2,1	4,2	2,8	3,3	3,4
Lehtilukusali	2,5	3,1	4,5	2,6	3,6	4,1
Kirjastotilat (esim. kokous- ja työtilat)	2,0	2,3	4,2	2,5	3,2	3,7
Laitteet (esim. skannerit, tietokoneet, tulostimet)	2,3	2,4	4,5	4,0	3,5	4,0
Nettiyhteys	2,3	2,3	4,5	4,0	3,7	4,1
Tapahtumat ja tilaisuudet (esim. satutunnit, lukupiirit, luennot)	1,8	2,2	4,3	2,6	3,3	3,2
Kotipalvelu (kirjojen kotiintuonti)	1,3	1,5	4,1	2,3	3,0	2,2
Aineiston tilaus muista kirjastoista	1,9	3,9	4,6	4,0	3,5	4,0
Välineiden lainaus (esim. läppärit, tabletit, liikuntavälineet, työkalut)	1,5	1,9	4,3	3,3	3,2	3,2

Segmentit muodostettiin kirjaston ja sen tilojen käyttöiheyden, sekä kirjastopalveluiden tärkeyden arvioiden perusteella. Segmentoinnissa samankaltaisesti vastaavat on ryhmitelty omiksi ryhmikseen.

Segmentti 1 406

1: Epäkiinnostuneet

- 19 % ei käytä koskaan kirjaston palveluja ja 55 % käyttää niitä muutaman kerran vuodessa tai harvemmin.
- Pääpaino 65-74-vuotiaissa ja aikuistalouksissa.
- Miehet korostuvat
- Nojaavat voimakkaimmin perinteisiin
- Selvästi matalasti koulutetuin ryhmä: useimmin peruskoulu- tai ammattikoulupohjalla.
- 52 % lukee lehtiä ja 33 % kirjoja vähintään viikoittain.
- Kirjastossa asioivat kokevat sen tarjoavan virikkeitä vapaa-aikaan.
- Top 3 arvot:
 - Yhteiskunnallinen turvallisuus ja vakaus
 - Yksilönvapaus
 - Sanavapaus
- Luottamus on alhaista erityisesti valtiohallintoon, eduskuntaan, kuntahallintoon sekä tiedotusvälineisiin

Asioivat harvakseltaan kirjastossa.

Näkevät kirjaston roolin perinteisenä, eivätkä pidä tärkeinä esimerkiksi e-aineistoja, digiopastusta, välineiden lainausta tai tapahtumia.

2: Peruslainaajat

- 40 % käyttää kirjastoa viikoittain tai muutaman kerran kuukaudessa.
- Pääpaino 35-54-vuotiaissa
- Korkeasti koulutetut korostuvat.
- Käyttävät kirjastoa lähinnä painettujen kirjojen ja lehtien lainaamiseen.
- Kokevat kirjaston vastaavan hyvin tarvettaan.
- Arvioivat kirjaston auttaneen löytämään tarvittua tietoa, monipuolistaneen lukuharrastusta sekä tarjoavan virikkeitä.
- 71 % lukee lehtiä ja 53 % kirjoja vähintään viikoittain.
- 48 % käyttää lisäksi maksullisia lähteitä kirjojen lukemiseen ja kuunteluun.
- Top 3 arvot:
 - Yhteiskunnallinen turvallisuus ja vakaus
 - Sanavapaus
 - Koulutuksen merkitys ja sivistyksen tukeminen

20 %

Pitävät tärkeänä kirjastojen sijaintia, aukioloaikoja ja laajaa kokoelmaa painetuista aineistoista.

Eivät ole tottuneita käyttämään e-aineistoja tai muita palveluja kuten välineiden lainausta, kotipalveluita tai laitteita.

3: Kirjastoaktiivit

- Ryhmistä selvästi aktiivisimpia kirjastossa kävijöitä, yhteensä 35 % käyttää palveluita tai tiloja vähintään viikoittain.
- Käyttävät myös palveluita monipuolisemmin, erityisesti sähköisten aineistojen osalta.
- Muita selvästi uudistusmielisempiä, korkeasti koulutetut korostuvat.
- 76 % lukee lehtiä ja 63 % kirjoja vähintään viikoittain.
- Kokevat kirjaston auttaneen löytämään tietoa, mutta myös parantavan elämänlaatua ja hyvinvointia.
- 61 % käyttää lisäksi maksullisia lähteitä kirjojen lukemiseen ja kuunteluun.
- Top 3 arvot:
 - Yhteiskunnallinen turvallisuus ja vakaus
 - Yksilönvapaus
 - Koulutuksen merkitys ja sivistyksen tukeminen
- Luottamus kaikkiin instituutioihin on muita ryhmiä korkeampaa
- Kokevat kirjaston vastaavan erinomaisesti tarvettaan.
- Arvostavat henkilökohtaista palvelua

23 %

Käyttävät kirjaston palveluja aktiivisesti ja laaja-alaisesti.

Pitävät tärkeinä kaikkia palveluja. Muihin ryhmiin verrattuna tärkeysarviot ovat selvästi korkeampia esimerkiksi henkilökohtaisen palvelun, laitteiden sekä lehtilukusalin osalta.

4: Laitteiden hyödyntäjät

- 20 % ei käytä koskaan kirjaston palveluja ja 51 % käyttää niitä muutaman kerran vuodessa tai harvemmin.
- Nojaavat toiseksi voimakkaimmin perinteisiin
- Käyttävät kirjosta useimmin painettujen kirjojen ja lehtien lainaukseen. Toiseksi käytetyin palvelu on laitteet (29 % käyttää, koko aineistossa 17 %).
- Kokevat löytäneensä kirjastosta tarvitsemaansa tietoa, mutta myös sen monipuolistaneen lukuharrastusta ja tarjonneen virikkeitä vapaa-aikaan.
- 58 % lukee lehtiä ja 34 % kirjoja vähintään viikoittain.
- Top 3 arvot:
 - Yhteiskunnallinen turvallisuus ja vakaus
 - Sanavapaus
 - Yksilönvapaus
- Luottamus eduskuntaan on matalalla tasolla.

**Käyttävät kirjaston palveluja harvakseltaan.
Sijainnin lisäksi pitävät tärkeänä mm. aineiston
löydettävyyttä, laitteita ja nettiyhteyttä.**

5: Satunnaiset kirjaston käyttäjät

- Satunnaisempia kirjastossa kävijöitä, 39 % käy muutaman kerran vuodessa tai harvemmin ja 7 % ei koskaan.
- Pääpaino alle 44-vuotiaissa, miehet korostuvat
- Käyttävät kirjastoa lähinnä painettujen kirjojen ja lehtien lainaukseen.
- 60 % lukee lehtiä ja 39 % kirjoja vähintään viikoittain.
- 46 % käyttää lisäksi maksullisia lähteitä kirjojen lukemiseen ja kuunteluun.
- Top 3 arvot:
 - Yhteiskunnallinen turvallisuus ja vakaus
 - Sanavapaus
 - Yksilönvapaus

Käyvät kirjastossa tyypillisimmin muutaman kerran vuodessa.

Arviot kaikissa tekijöissä keskimäärin neutraaleja ja hajonta pientä.

6: Laaja-alaiset lukijat

- 27 % käyttää kirjaston palveluja tai tiloja vähintään viikoittain ja 43 % muutaman kerran kuukaudessa.
- Käyttävät kirjastoa erityisesti painettujen kirjojen ja lehtien lainaukseen (82 %), mutta lukevat paljon myös paikan päällä (47 %).
- Naiset ja korkeasti koulutetut korostuvat.
- Pitävät uudistusten ja perinteiden tasapainoa tärkeänä
- 70 % lukee lehtiä ja 58 % kirjoja vähintään viikoittain.
- 53 % käyttää lisäksi maksullisia lähteitä kirjojen lukemiseen ja kuunteluun.
- Top 3 arvot:
 - Yhteiskunnallinen turvallisuus ja vakaus
 - Sanavapaus
 - Yksilönvapaus
- Luottamus on lähes kaikkien instituutioiden osalta toiseksi korkeimmalla
- Kokevat kirjaston vastaavan hyvin tarvettaan.

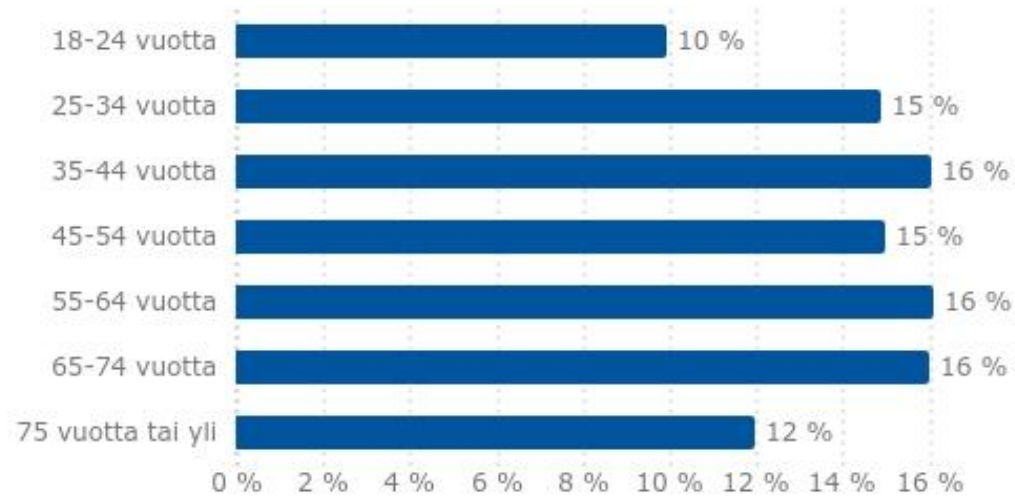
Arvostavat sijaintia, aineiston löydettävyyttä sekä kokoelman laajuutta.

Eivät ole kovinkaan kiinnostuneita tapahtumista, kirjastotiloista tai välineiden lainaamisesta.

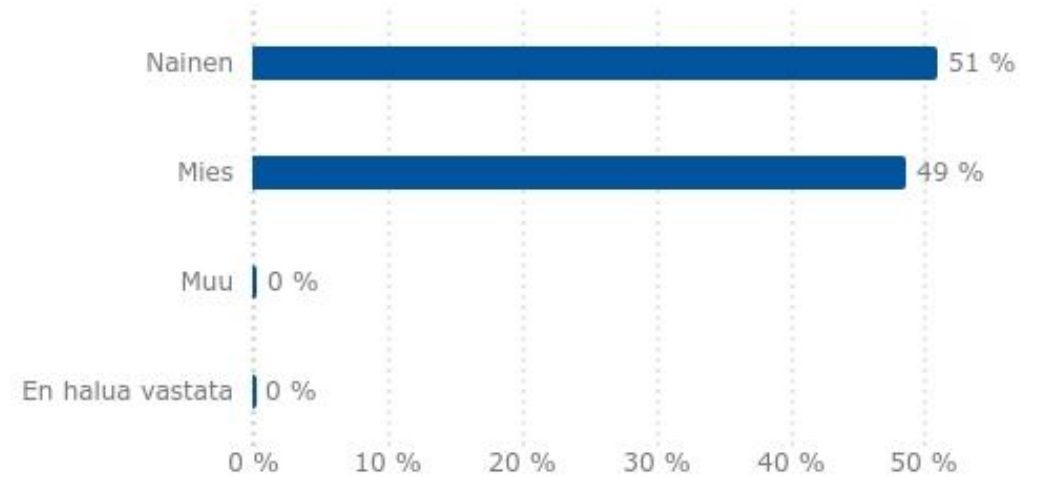
[illegible]

Taustatiedot 1/6

Mihin seuraavista ikäluokista kuulut? 2 007

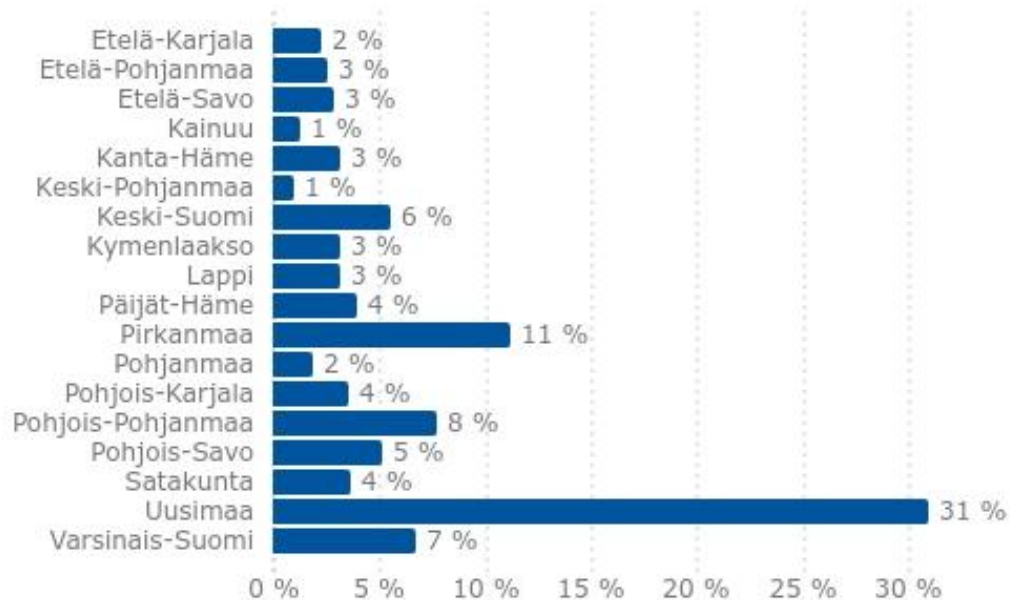

Sukupuoli 2 007

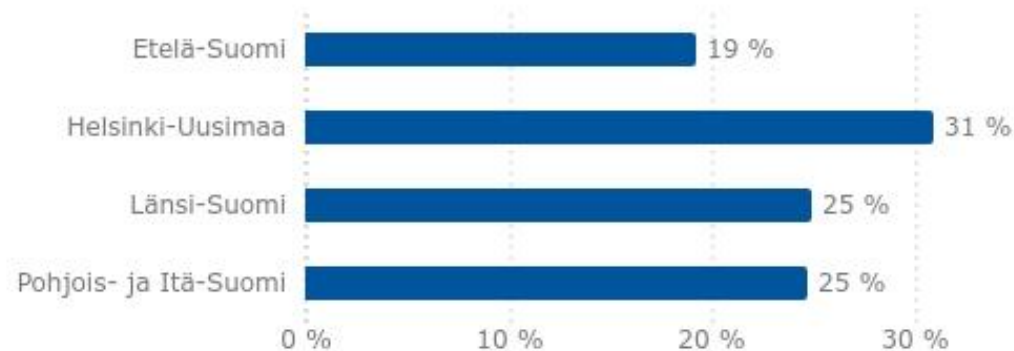

Taustatiedot 2/6

Minkä maakunnan alueella asut? 2 007

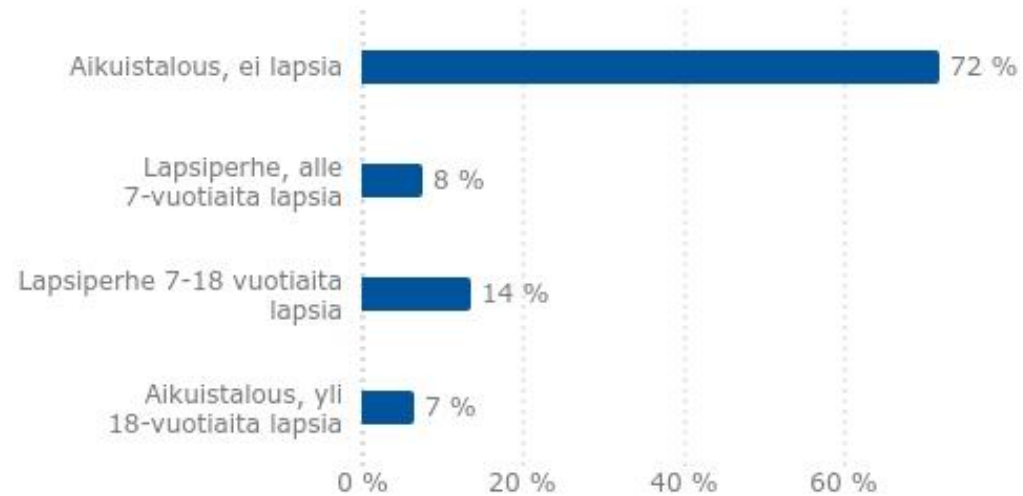

Suuralue 2 007

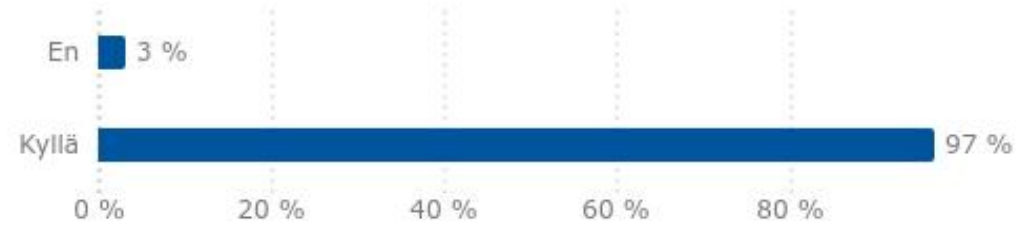

Taustatiedot 3/6

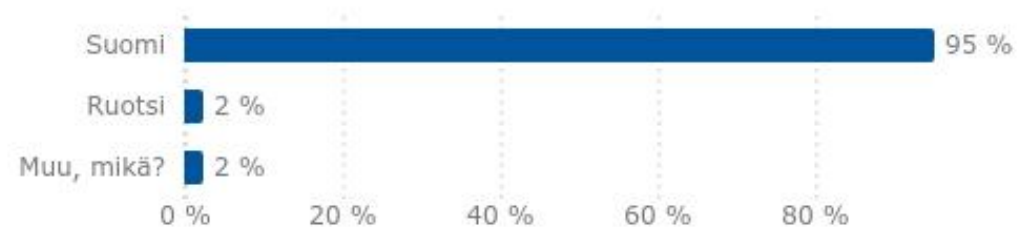
Mikä seuraavista kuvaa parhaiten talouttasi? 2 007

Oletko syntynyt Suomessa? 2 007

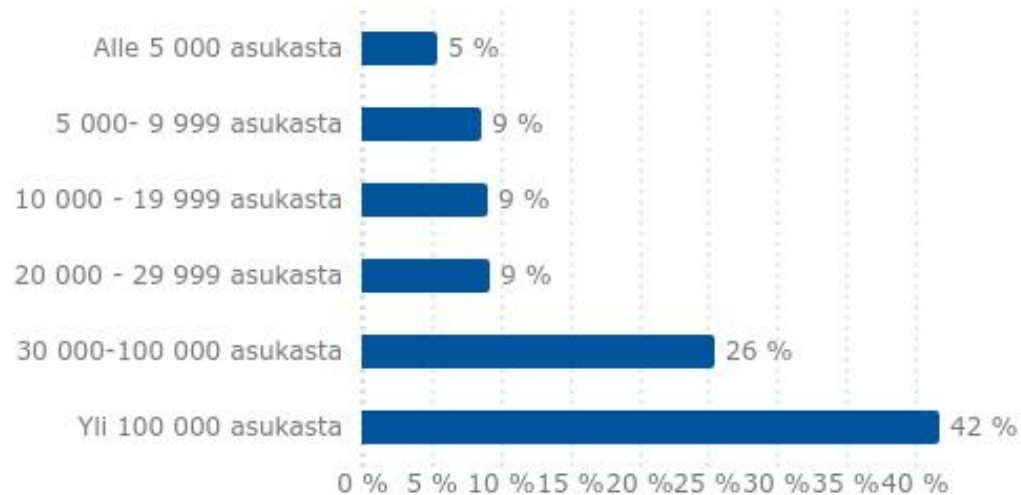

Äidinkielesi? 2 007

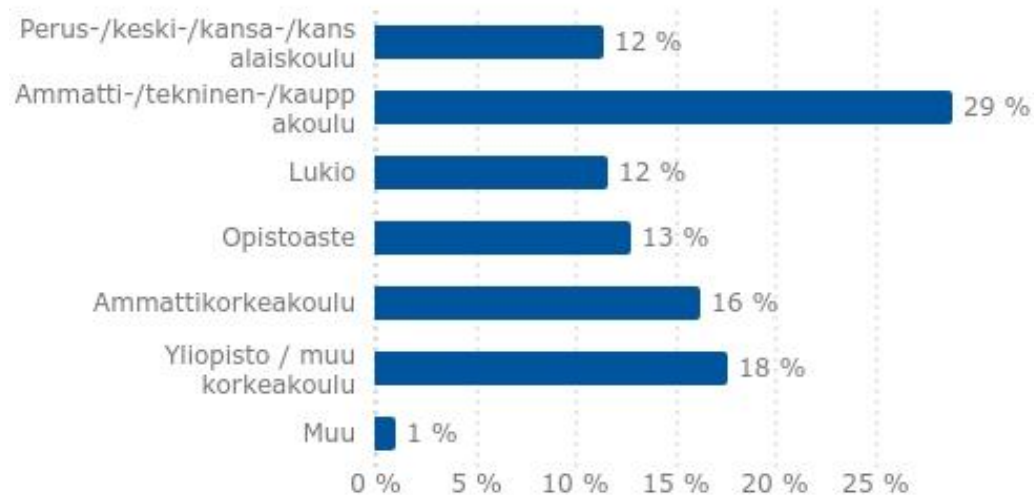

Taustatiedot 4/6

Kuinka paljon asuinkunnassasi on asukkaita? 2 007

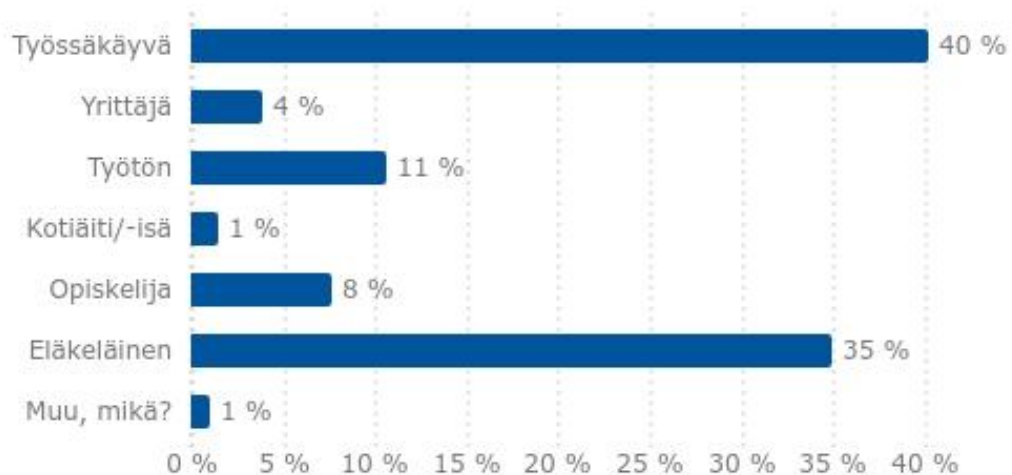

Mikä on ylin suorittamasi koulutusaste? 2 007

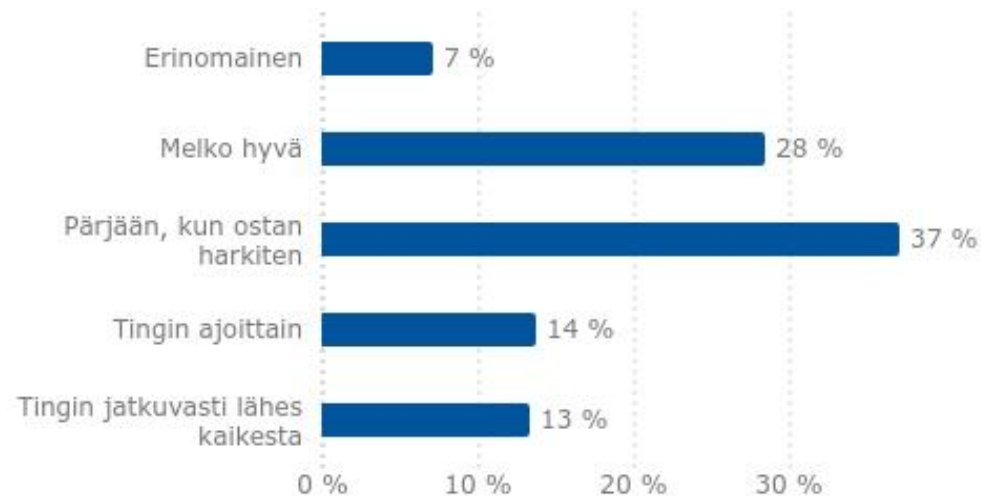

Taustatiedot 5/6

Mikä kuvaa ammattiasi parhaiten? 2 007

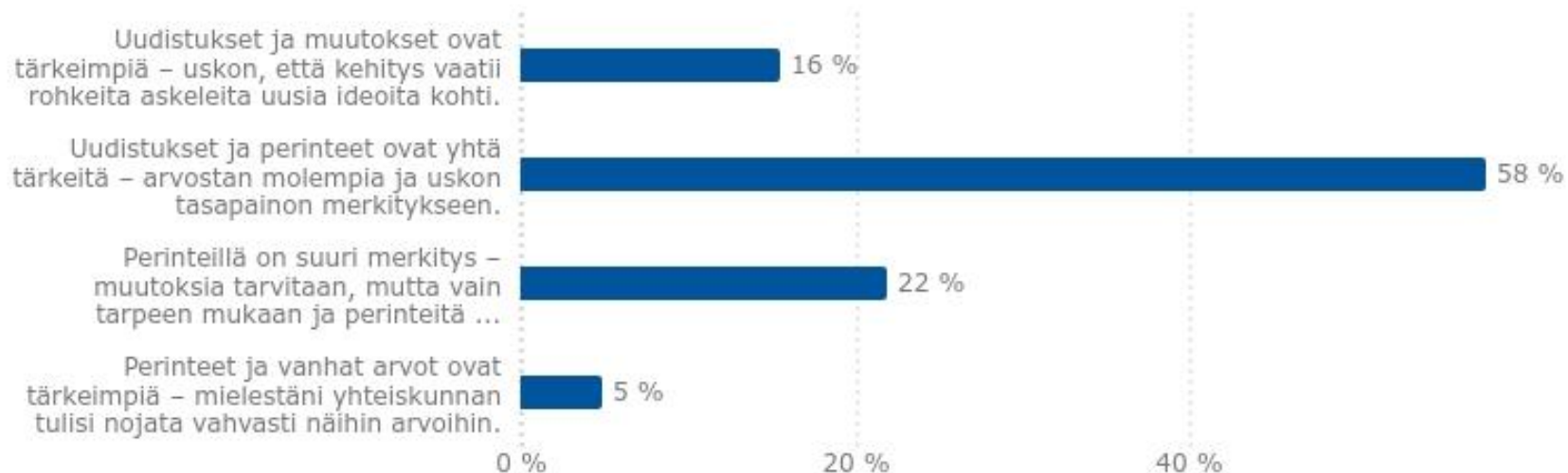

Miten arvioisit taloudellista tilannettasi: 1 997

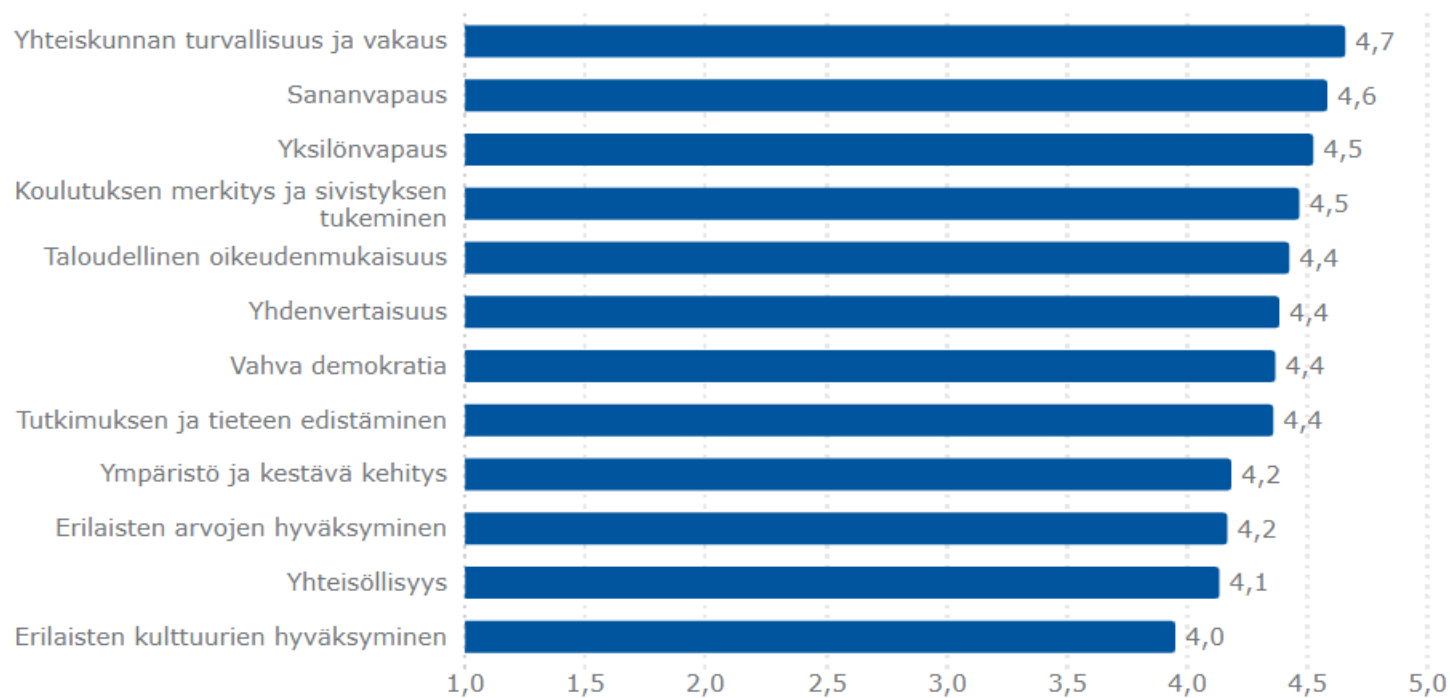
Taustatiedot 6/6

Mikä seuraavista kuvaa arvomaailmaasi parhaiten? 2 007

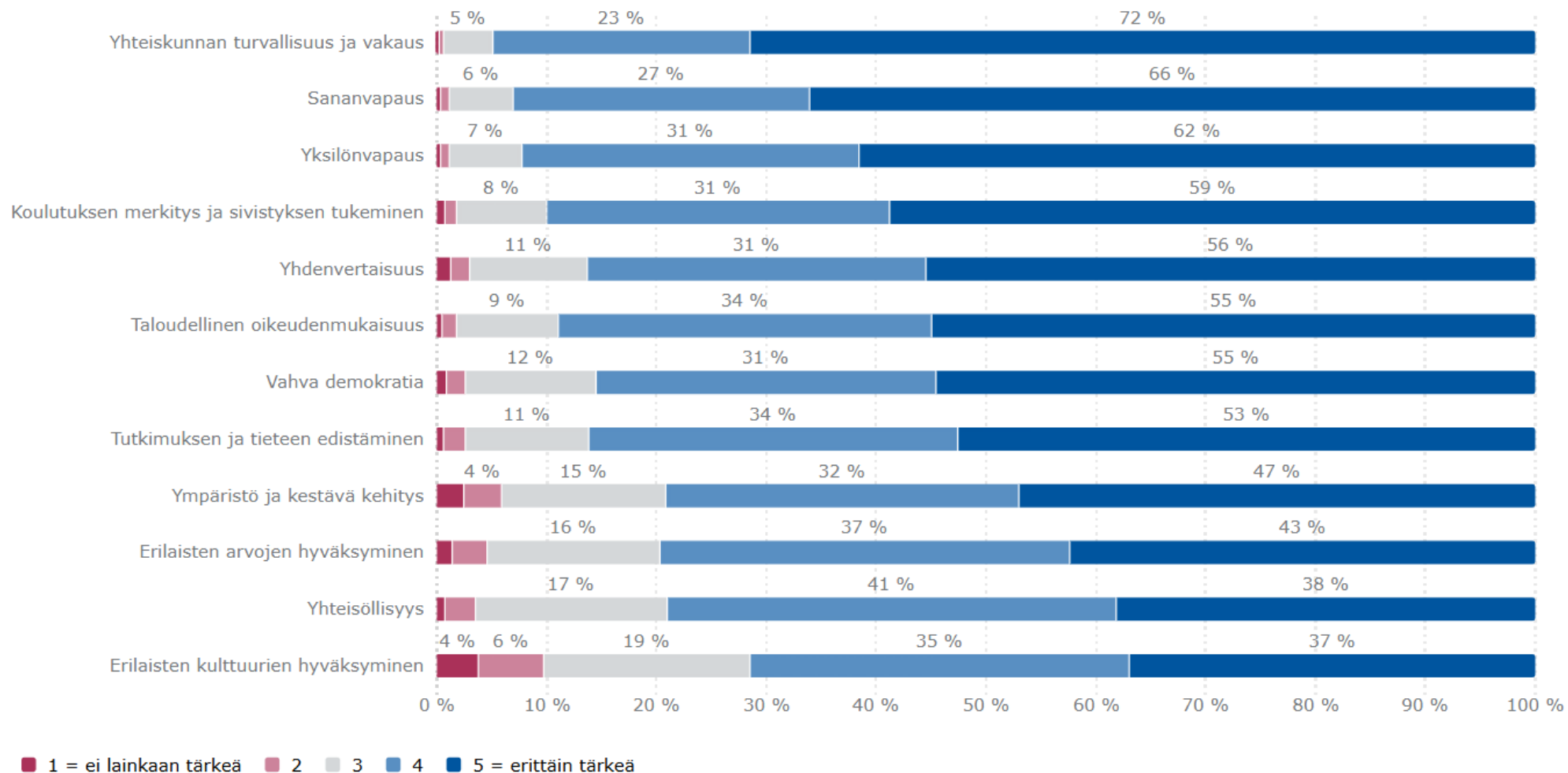
Arvojen tärkeys – keskiarvot

Miten tärkeitä seuraavat arvot ovat sinulle?

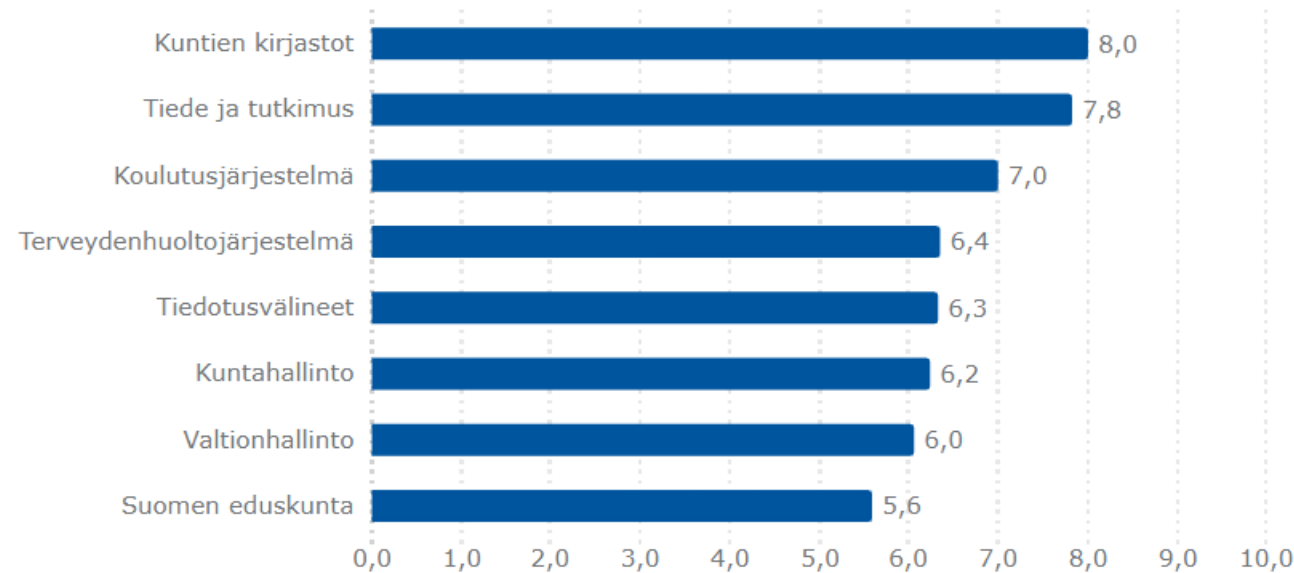
Arvojen tärkeys – jakaumat

Miten tärkeitä seuraavat arvot ovat sinulle?

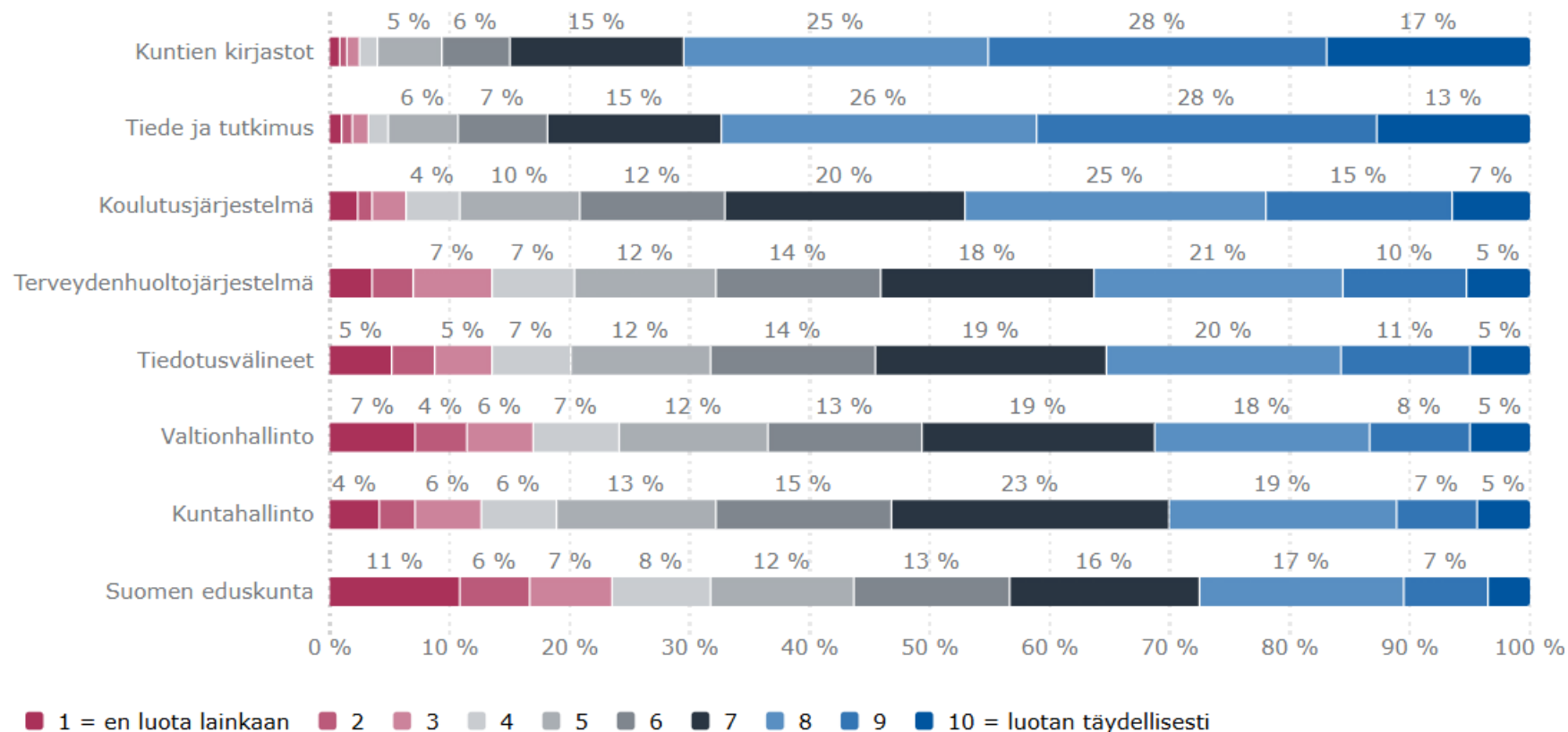
Luottamus instituutioihin – keskiarvot

Kuinka paljon henkilökohtaisesti luotat seuraaviin instituutioihin? Vastausvaihtoehdot 10 ja 1 kuvaavat ääripäitä ja muut niiden väliin jääviä mielipiteitä.

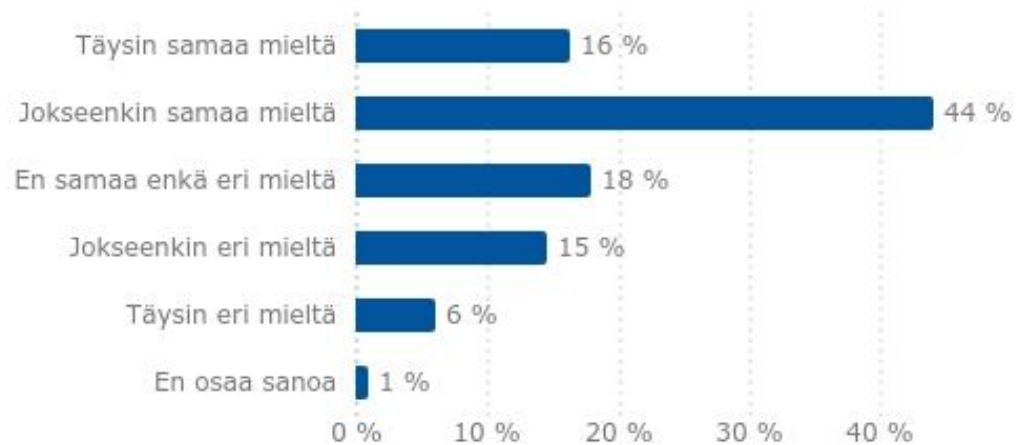
Luottamus instituutioihin – jakaumat

Kuinka paljon henkilökohtaisesti luotat seuraaviin instituutioihin? Vastausvaihtoehdot 10 ja 1 kuvaavat ääripäitä ja muut niiden väliin jääviä mielipiteitä.

Väitteen arviointi

Mitä mieltä olet seuraavasta väitteestä? Uskon, että hyvä koulutus takaa pysyvän työn. 1 991

[illegible]

Yhteenveto 1/4

KIRJASTOPALVELUIDEN KÄYTTÖ

- **Yli puolet käyttää kirjaston palveluita vähintään kuukausittain. Vajaa viidennes käy kirjastossa päivittäin tai viikoittain.** Käyttöaktiivisuus vaihtelee ikäryhmien, talouden muodon ja koulutustason mukaan. Nuoremmat ja lapsiperheet käyttävät kirjastoja aktiivisemmin, kun taas vanhemmat tai ei-käyttäjät mainitsevat esteiksi mm. etäisyyden, liikkumisvaikeudet ja ajanpuutteen. Koulutus lisää käyntitiheyttä. Lapsiperheet ovat innokkaita käyttäjiä, sillä peräti 98 prosenttia perheistä, joissa on alle 7-vuotiaita lapsia, käyttävät kirjastoja.
- **Tärkeimpiä vastaajille ovat kirjaston sijainti, aineiston löydettävyyys, kokoelman laajuus ja aukioloajat.** Nämä on arvioitu lähes yhtä tärkeiksi (keskiarvot 4,2–4,4). Helppo pääsy kirjastoon on siis avainasemassa käyttäjille. Sijainti on ratkaiseva kaikissa ikäluokissa. Heti kärkitekijöiden jälkeen tulee henkilöstön palvelualttius.
- **68 prosenttia vastaajista lukee lehtiä diginä tai painettuna vähintään viikoittain. Noin puolet vastaajista lukee kirjoja diginä tai painettuna vähintään viikoittain.** Kirjoja kuuntelee vähintään viikoittain runsas viidennes vastaajista ja lehtiä yksi kymmenestä vastaajasta.
- **Maksullisia palveluita käytetään tavallisimmin kirjastopalveluiden rinnalla.** Vajaa kolmannes käyttää myös maksullisia palveluita (kuten Bookbeat, Storytel, Nextory). Viidennes ostaa painettuja tai e-kirjoja. 28 prosenttia ilmoittaa, että käyttää vain kirjaston palveluita eikä lainkaan kaupallisia palveluita. Runsas kolmannes (36 %) ilmoittaa, että maksullisten palveluiden käyttö on vähentänyt kirjastossa asiointia. Tavallisimmin näin kertovat nuorimmat vastaajat (18-24 vuotta). Yli puolet maksullisia palveluita käyttävistä ilmoittaa, ettei niiden käyttö ole vaikuttanut heidän kirjastopalveluiden käyttöönsä.

Yhteenveto 2/4

- **Ylivoimaisesti käytetyin palvelu on edelleen painettujen kirjojen tai lehtien lainaus.** Sen jälkeen aineistojen luku paikan päällä kirjastossa tai oleskelu kirjaston tiloissa. Painettujen materiaalien lainaus on korkea läpi ikäryhmien. Aineistojen luku paikan päällä kasvaa iän myötä ja vastaavasti kirjaston tiloissa oleskelu on tiheämpää nuorilla ikäryhmillä.
- Kirjaston käytöstä ja palveluun suhtautumisessa on tunnistettavissa erilaisia ryhmiä. **Epäkiinnostuneet** eivät juuri palvelua käytä. **Peruslainaajat** käyttävät kirjastoa pääsääntöisesti perinteisesti painetun aineiston lainaamiseen ja kokevat kirjaston vastaavan hyvin tarpeisiinsa. **Kirjastoaktiivit** ovat aktiivisia kävijöitä ja käyttävät palveluita laaja-alaisesti. Heitä luonnehtivat usein uudistusmielisyys, koulutus ja luottamus yhteiskunnallisiin instituutioihin. **Laitteiden hyödyntäjät** käyttävät kirjastoa usein esimerkiksi laitteiden tai nettiyhteyden vuoksi. **Satunnaisille kirjaston käyttäjille** kirjasto on etenkin lehtien lukupaikka. He ovat usein miehiä ja alle 44-vuotiaita. **Laaja-alaiset lukijat** ovat usein kirjastossa asioivia koulutettuja naisia, jotka arvostavat etenkin sijaintia, aineiston löydettävyyttä ja laajaa kokoelmaa.
- Segmentit muodostettiin kirjaston ja sen tilojen käyttötiheyden sekä kirjastopalveluiden tärkeyden arvioiden perusteella. Koko tutkimusaineisto on tarkasteltu ryhmittäin läpi, jotta ymmärretään miten ryhmien käyttäytyminen ja taustamuuttujat eroavat toisistaan.

Yhteenveto 3/4

OMA KIRJASTOKOKEMUS JA KIRJASTOMIELIKUVAT

- **Yhdeksän kymmenestä vastaajasta kokee tavallisesti käyttämänsä kirjaston palvelujen vastaavan melko tai erittäin hyvin omaan tarpeeseensa.** Kysymys on kysytty niiltä vastaajilta, jotka käyttävät kirjaston palveluita tai viettävät aikaa kirjastonsa tiloissa. Nämä kokevat kirjaston tarjoavan tietoa, jota he tarvitsevat. Lisäksi kirjasto tarjoaa virikkeitä vapaa-aikaan ja harrastuksiin, monipuolistaa lukuharrastusta ja parantaa elämänlaatua tai hyvinvointia.
- **Kirjastokokemus on erittäin myönteinen.** Oma kirjasto koetaan turvallisena (4,5), kirjastossa tunnetaan olo tervetulleeksi (4,5) ja vastaajat kokevat, että heidät kohdataan yksilöinä (4,2). Nämä kaikki saavat yli 4 keskiarvoja, eli selkeä enemmistö antaa asteikon korkeimpia arvosanoja. *Sen sijaan mahdollisuus vaikuttaa kirjaston palveluihin jää alemmaksi, keskiarvo on 3,7.*
- **Avoimissa palautteissa nousee esiin toive siitä, että kirjastopalveluita ei supisteta ja nykyiset palvelut säilytetään.** Digitaalisuutta toivotaan rinnalla vahvistettavan, samoin rinnalla myös mahdollisuutta omatoimiseen asiointiin. Toiveissa ovat myös kahvila- ja oleskelutilat, tapahtumat ja erilaiset laitteiden lainausmahdollisuudet, esimerkiksi työkalut.
- Kirjastoa kuvaavat vastaajien mielestä parhaiten tarpeellinen, helppokäyttöinen, yhdenvertainen ja puolueeton. Kirjasto saa lähes kaikista kysytyistä attribuuteista arvosanan neljä ylittäviä arvioita asteikolla 1-5. Arvion alle jäävät vain ketterä (3,6) ja liberaali (3,9).

Yhteenveto 4/4

YHTEISKUNNALLISET VAIKUTUKSET

- **Kirjaston koetaan takaavan erinomaisesti tasavertaisen pääsyn informaation luokse kaikille (4,3) sekä edistävät lukutaitoja (4,3).** Kirjasto myös säilyttää kulttuuriperintöä (4,1) ja edistää mahdollisuuksia kirjallisuuden ja taiteen harrastamiseen (4,1). Kirjaston vaikutukset nähdään maltillisempina henkisen kriisinkestävyyden ylläpidossa (3,6), yhteenkuuluvuuden, yhteisöllisyyden ja osallisuuden edistämisessä (3,7) ja kotoutumisen mahdollistajana (3,8).
- **Kirjastolaitos saa kokonaisuutena erittäin korkeita arvioita.** Kirjasto nähdään erinomaisesti matalan kynnyksen palveluna kaikille (4,5) sekä kansalaisten lukutaidon edistäjänä ja ylläpitäjänä (4,3). Vastaajat kokevat, että ilman kirjastoja suomalainen yhteiskunta olisi epätasa-arvoisempi (4,2). Vastaajat arvioivat, että kirjastopalvelut hoidetaan kunnissa hyvin. Kirjastojen nähdään osaltaan myös vahvistavan paikallisyhteisöjä. Kirjaston kynnyksen kokee matalaksi yhdeksän kymmenestä vastaajasta antaen väitteelle arvion 4 tai 5 asteikolla 1-5.
- Vastaajille tärkeimpien arvojen kärjessä ovat yhteiskunnan turvallisuus ja vakaus, sananvapaus ja yksilönvapaus.
- **Instituutioiden arvostus vaihtelee.** Kysyttäessä luottamusta yhteisteiskunnallisiin instituutioihin kirjastot ovat kärjessä arviolla 8,0 asteikolla 0-10. Seuraavilla sijoilla ovat tiede ja tutkimus (7,8) ja koulutusjärjestelmä (7,0). Sen sijaan usko muihin yhteiskunnan toimijoihin on alhaisempi. Alimmaksi jää eduskunta (5,6). Sen jälkeen tulevat valtionhallinto (6,0), kuntahallinto (6,2), tiedotusvälineet (6,3) ja terveydenhuoltojärjestelmä (6,4). Runsas viidennes vastaajista ei myöskään usko, että hyvä koulutus takaa pysyvän työn.

**Lupa- ja
valvontavirasto**